

Bakalářský studijní program: **Ekonomika a management**

Studijní obor: **Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb**

Spolupráce veřejné správy a občanské společnosti v oblasti kultury: Případová studie města Znojma

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: **Zlata ŠMUDLOVÁ**

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Markéta Sanalla

Znojmo, 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci na téma Spolupráce veřejné správy a občanské společnosti v oblasti kultury, vypracovala samostatně a to pod vedením PhDr. Markéty Sanalla a všechny zdroje použité v této práci jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Ve Znojmě dne

.....

Zlata Šmudlová

Poděkování

Ráda bych poděkovala mé vedoucí bakalářské práce PhDr. Markétě Sanalla za odborné vedení, cenné rady a věcné připomínky při psaní mé práce.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor	Zlata ŠMUDLOVÁ
Bakalářský studijní program	Ekonomika a management
Obor	Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb
Název	Spolupráce veřejné správy a občanské společnosti v oblasti kultury: případová studie města Znojma
Název (v angličtině)	Cooperation of public administration and a civic society in the cultural area: a case study of the town of Znojmo

Zásady pro vypracování:

Cíl práce: Cílem bakalářské práce je zhodnotit spolupráci veřejné správy a občanské společnosti v oblasti kultury v případové studii města Znojma a vypracovat návrhy na zkvalitnění této spolupráce.

Postup práce:

1. Zpracovat literární rešerši na dané téma.
2. Provést dotazníkové šetření mezi úředníky a občany obce.
3. Analyzovat zjištěná data a vyhodnotit je.
4. Navrhnout opatření, která povedou ke zlepšení zkoumané oblasti.

Metody: Deskripce odborné literatury, výzkum mezi úředníky a občany, analýza, syntéza a komparace zjištěných dat.

Rozsah práce: 40 - 55

Seznam odborné literatury:

1. BALÍK, Stanislav. *Komunální politika*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 256 s. Obce, aktéři a cíle místní politiky (Grada). ISBN. 978-80-247-2908-4.
2. MÜLLER, Karel. *Češi a občanská společnost*. 2. vyd. Praha: TRITON, 2003, 271 s. Pojem, problémy, východiska (TRITON s.r.o.). ISBN. 80-7254-387-3.
3. POMAHAČ, Richard. *Veřejná správa*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, 336 s. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-447-6.

Datum zadání bakalářské práce: duben 2016

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2017

Zlata ŠMUDLOVÁ
student

PhDr. Markéta SANALLA
vedoucí bakalářské práce

doc. Ing. Dušan DOBROVODSKÝ, CSc.
garant studijního oboru

doc. Ing. Hana BŘEZINOVÁ, CSc.
rektorka SVĚ Znojmo

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá spoluprací veřejné správy a občanské společnosti v oblasti kultury a to na příkladu vybraného města Znojma. Teoretická část definuje pojmy nutné k dalšímu výzkumu jako veřejná správa a občanská společnost. K dosažení výsledků jsou použity následující metody. Nejdříve byla provedena deskripce odborné literatury, která se vztahuje k danému tématu a dané problematice. Dále bylo v praktické části bakalářské práce využito výzkumu mezi úředníky a občany pomocí dotazníkového šetření, dále došlo k rozboru získaných informací, který identifikuje podstatné a nutné vlastnosti elementárních částí celku a k souhrnu a porovnání získaných dat. Na základě takto získaných informací jsou vyhodnocena data a zpracovány výsledky včetně navrhovaných opatření.

Klíčová slova: veřejná správa, občanská společnost, spolupráce, kultura, informace

Abstract

Using the town of Znojmo as an example, the bachelor thesis deals with the cooperation of its public administration and a civil society organization as concerns cultural events. The theoretical part defines the terms necessary for further research, such as public administration and civil society organization. To achieve results, the following methods have been used: first, a description of scientific literature devoted to the given topic and issues, secondly, research among the office workers and citizens carried out by means of a questionnaire survey, which is included in the practical part. Furthermore, the obtained information has been analyzed, identifying the essential and requisite qualities of the fundamental parts of the complex, and the obtained data have been summarized and compared. Based on the findings, the data have been assessed and results processed, including the suggested solutions.

Key words: public administration, civil society organization, cooperation, culture, information

OBSAH

1	ÚVOD.....	9
2	CÍL A METODIKA.....	10
3	TEORETICKÁ ČÁST.....	11
3.1	Veřejná správa, vymezení a definice.....	11
3.1.1	Státní správa a samospráva.....	12
3.1.2	Funkce veřejné správy.....	13
3.1.3	Činnost veřejné správy.....	13
3.2	Principy činnosti veřejné správy.....	14
3.3	Funkce obcí.....	15
3.4	Působnost obcí.....	16
3.4.1	Samostatná působnost obce.....	16
3.4.2	Přenesená působnost obce.....	17
3.5	Orgány obcí.....	18
3.6	Demokracie v lokálním prostoru.....	19
3.6.1	Účast veřejnosti na kontrole veřejné správy.....	20
3.7	Občanská společnost.....	21
3.7.1	Funkce občanské společnosti.....	21
3.8	Spolupráce obcí a měst s občany a občanskou společností.....	22
3.8.1	Veřejnost jako forma občanské společnosti.....	22
3.8.2	Veřejnost, česká společnost a politika.....	24
3.8.3	Činnost občanské společnosti -Dárcovství a dobrovolnictví.....	24
3.9	Formování občanské společnosti na Moravě a její deficity.....	25
3.10	Obnova teoretického zájmu o občanskou společnost na konci 20. století.....	26
3.10.1	§ 4 Občan obce.....	27
3.10.2	Přirozená lidská práva a zájmy subjektů občanské společnosti.....	27
3.11	Václav Havel o občanské společnosti.....	28
3.12	Shrnutí teoretické části.....	29
4	PRAKTICKÁ ČÁST.....	30
4.1	Konkrétní zkoumaný vzorek veřejné správy a občanské společnosti.....	30
4.1.1	Spolek přátel Hroznové kozy.....	30
4.1.2	Znojemská Beseda.....	32
4.2	Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	33

4.3	Návrhová část	50
5	ZÁVĚR.....	52
6	Seznam použité literatury	53
7	SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK.....	55
8	SEZNAM PŘÍLOH.....	56

1 ÚVOD

Bakalářská práce pojednává o spolupráci veřejné správy a občanské společnosti v oblasti kultury. Bakalářská práce zpracovává a hodnotí výše zmíněné téma z důvodu jeho aktuálnosti. V dnešní době, kdy se stále více občanská společnost rozrůstá a stále více se snaží spolupracovat s veřejnou správou a zasahovat tak do věcí veřejných, je na řadě otázka, zda-li taková spolupráce opravdu existuje, a pokud ano, jestli funguje opravdu efektivně. Bakalářská práce se proto domnívá, že spolupráce občanské společnosti a veřejné správy není natolik efektivní, aby mohla být vykonávána v co nejširším a nejlepším rozsahu.

Nejdříve se v teoretické části bakalářská práce zabývá rozbořem veřejné správy od samého základu, jako je vymezení a definice veřejné správy pro úplné pochopení. Dále se bakalářská práce zabývá fungováním státní správy a samosprávy, funkcí a činností veřejné správy. Na tohle téma navazuje rozbor teorie o obcích, kde bakalářská práce popisuje, co je to působnost obcí a to konkrétně působnost samostatná, ve které si obec spravuje své záležitosti sama a přenesená působnost, kde jsou vykonávány určité záležitosti za stát.

K dalšímu pochopení této problematiky neodmyslitelně patří analýza fungování toho, jak a jakými orgány je obec spravována. Bakalářská práce také zahrnuje účast veřejnosti na kontrole veřejné správy prostřednictvím působení v místní správě. Na toto téma hned navazuje další část bakalářské práce, jedná se o občanskou společnost.

V této části bakalářská práce popisuje co je to občanská společnost, zabývá se jejími funkcemi a následně popisuje spolupráci obcí a měst s občany a občanskou společností. Dále práce pojednává o činnostech občanské společnosti a definuje takové pojmy jako veřejnost, která je braná jako občanská společnost. Dále bakalářská práce zavádí čtenáře na místo, kde se dozvídá o formování občanské společnosti na Moravě, kde dostává exkurz do dějin občanské společnosti. Bakalářská práce hodnotí i pohled Václava Havla na občanskou společnost a rozděluje ji zde do třech hlavních pilířů.

2 CÍL A METODIKA

Cílem bakalářské práce je zhodnotit spolupráci veřejné správy a občanské společnosti v oblasti kultury v případové studii města Znojma a vypracovat návrhy na zkvalitnění této spolupráce.

Pro zpracování této práce byla použita deskripce odborné literatury, která se vztahuje k danému tématu a dané problematice. Dále bylo potřeba v praktické části bakalářské práce zajištění informací výzkumem mezi úředníky a občany pomocí dotazníkového šetření, dále došlo k rozboru získaných informací, který identifikuje podstatné a nutné vlastnosti elementárních částí celku a k souhrnu a porovnání získaných dat.

Teoretická část bakalářské práce se zabývá rozbohem a definicí veřejné správy, funkcí a činností. Dále hodnotí i činnost a funkci obcí a v návaznosti na obce popisuje jejich působnost, kterou jednotlivé obce vykonávají a to jak přenesenou tak samostatnou. Dále se zabývá občanskou společností, její definicí, hodnotí spolupráci občanské společnosti s veřejnou správou a popisuje, jak daleko sahá její historie a také poukazuje na fakt, jestli byla občanská společnost brána vždy stejně nebo jestli každá doba měla své pro a proti.

Praktická část potom hodnotí samotnou spolupráci veřejné správy a občanské společnosti v oblasti kultury a to na konkrétním zkoumaném vzorku, kde na straně občanské společnosti stojí Spolek přátel Hroznové kozy a na druhé straně se nachází veřejná správa nebo- li město Znojmo ve spolupráci se Znojemskou Besedou. Pomocí výše zmíněného dotazníkového šetření byla potvrzena problematika ve spolupráci a díky takovému zjištění bakalářská práce navrhovala řešení, která by mohla zlepšit a zkvalitnit spolupráci mezi veřejnou správou a občanskou společností.

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 Veřejná správa, vymezení a definice

Na začátku bakalářské práce je důležité si nejdříve definovat samotný pojem veřejná správa. Ačkoliv nám odborné texty a literatura nabízejí celou řadu definicí, není jednoduché stanovit si jednoznačnou definici, která bude zahrnovat veškeré aspekty týkající se pojmu veřejná správa. Zjednodušeně se dá říct, že se jedná o správu věcí veřejných.

Jeden z odborníků, zabývající se tematikou veřejné správy ji definuje následovně: „Pojmu veřejná správa je – v konvenčním použití ve správní vědě – příkládán dvojí význam. Jde buď o činnost (spravování věcí veřejných), anebo o institucionalizaci této činnosti v ustálených procedurách a organizačních formách (veřejné úřady). Ve zkratce se prvním vymezení veřejné správy říká *materiální*, zatímco druhému *formální* pojetí (koncept) veřejné správy. Zatímco veřejnou správou v materiálním smyslu je označován souhrn všech činností předmětně souvisejících s vládnutím, spravováním a s poskytováním veřejných služeb, veřejná správa ve formálním smyslu je činností organizačních jednotek a osob, jimiž jsou buď státní úřady jako přímí vykonavatelé, anebo od státu odlišné osoby a organizace v postavení vykonavatelů veřejné správy.“ (Potůček a kol., 2005, s. 133)

S tímto souhlasí i přední odborník na veřejnou správu Balík: „Veřejná moc (podobně jako jakákoli jiná moc vychází z nerovnosti vztahů) je vykonávána subjekty, které své oprávnění odvozují od státu, který je jejím prvotním nositelem. Stát uskutečňuje svou moc jednak orgány moci zákonodárné, výkonné a soudní, jednak skrze jiné subjekty.

Jakákoli veřejná moc, vykonávaná mimo moc zákonodárnou či soudní, je prováděna jako tzv. veřejná správa. Veřejná správa se pak může realizovat v zásadě ve třech podobách: státní moc, samospráva (územní, profesní), jiné veřejnoprávní korporace.“ (Balík, 2009, s. 11)

S dalším pojetím a definicí veřejné správy se bakalářská práce zabývá v knize Komunikace ve veřejné správě, již autor definuje následovně: „Veřejná správa je spravováním (řízením, udržováním a rozvíjením) veřejných záležitostí, uskutečňovaným jako projev státní moci. Subjekty, které jejím prostřednictvím uskutečňují veřejný zájem, tak činí na základě zákona a v mezích, jež jim stanovil. Veřejná správa má dvě podoby: státní správu, vykonávanou na celém území státu prostřednictvím norem platných pro všechny občany, a územní samosprávu, která zastupuje pouze občany určité části území státu.“ (Heger, 2012, s. 41)

Z výše uvedených definicí, které velice stručně definují veřejnou správu, může bakalářská práce usoudit značnou podobnost výroků jednotlivých autorů, avšak se dá vidět, že žádná z definic není naprosto totožná, ba naopak je svým způsobem rozmanitá.

3.1.1 Státní správa a samospráva

Dále se bakalářská práce zabývá takovými pojmy, jako je státní správa a samospráva. Státní správu můžeme chápat jako určitou činnost státu, kterou můžou provádět přímo státní orgány nebo jiné orgány, na které stát výkon státní správy přenesl. Samosprávu potom můžeme chápat jako řízení určitého celku, který si o některých záležitostech rozhoduje sám.

Pomahač ve své knize uvádí: „Státní správa, která je tradičně považována za osu veřejné správy, se z hlediska subjektů, které ji vykonávají, dělí na státní správu přímou a nepřímou. Přímými vykonavateli jsou správní orgány jako organizační složky státu, zatímco nepřímými vykonavateli jsou subjekty, na něž byl zákonem nebo organizačním rozhodnutím delegován ve vymezeném rozsahu výkon státní moci.“ (Pomahač a kolektiv, 2013, s. 56)

Pomahač dále uvádí: „V českém prostředí je poměrně rozšířená institucionální definice veřejné správy jakožto součtu disjunktně vymezené státní správy, územní, případně zájmové samosprávy a „ostatní“ veřejné správy.“ (Pomahač a kolektiv, 2013, s. 56)

Schelle a Svoboda (2007, s. 46) uvádějí rozhodovací mechanismy veřejné správy (státní správa, samospráva):

„**Státní správa** je systém hierarchicky organizován na principu nadřízenosti a podřízenosti. V rozhodování se postupuje monokraticky, avšak existují i orgány kolektivní. V ustavování orgánů státní správy převládá jmenování, volba je výjimečná. Autonomie rozhodování je omezená. Přezkum rozhodnutí je možný z hlediska věcné správnosti i souladu s právem.

Samospráva není vertikálně a hierarchicky organizována. Mezi vyšší a nižší samosprávou neexistují vztahy nadřízenosti a podřízenosti. Zásah vyššího orgánu je možný pouze na základě zvláštního zákona. Samospráva je založena na principu kolegiálního rozhodování, ale například starosta je monokratickým orgánem. Základní orgány se ustanovují volbou, ostatní jsou jmenovány a podřízeny či odpovědně zvoleným. Horizontální hierarchie je stejná jako ve státní správě, z čehož plyne podřízenost pracovníků, kteří plní funkce samosprávy.

V samosprávě je větší autonomie rozhodování, u rozhodnutí je přezkoumatelná pouze souladnost s právem; věcnou správnost může posoudit pouze soud (NSS). Veřejná správa je také charakteristická tím, že provádí podzákonnou činnost. Veřejná správa vykonává činnosti, které nevykonává ani zákonodárna ani soudní moc, tedy provádí organizační, iniciativní, či kontrolní činnost jiného druhu. “ (Svoboda, Schelle, 2007, s. 46)

3.1.2 Funkce veřejné správy

Funkce veřejné správy je jistě rozmanitá. Tímto tématem se zabývá i Ivo Svoboda a Karel Schelle. Ti ve své knize - *Základy organizace veřejné správy*, rozdělují funkce veřejné správy následovně:

„Funkce státní správy:

- Aplikace (někdy i tvorba) práva,
- Realizace státní politiky v nejširším slova smyslu

Funkce samosprávy:

- Vedení záležitostí určitého společenství, vyjadřování zájmů a reprezentace,
- V omezeném rozsahu aplikace práva,
- Sleduje často odlišné cíle od státní politiky – vyjadřování zájmu určitého společenství“
(Svoboda Ivo, Schelle Karel, 2007, s. 46)

3.1.3 Činnost veřejné správy

Z jednoduchých a stručných definic, které se objeví v následujícím textu, nám pomůžou pochopit činnost veřejné správy:

„Správní činnost je možné chápat jako prosazování autority státu a zákona vůči občanům. Vyžaduje osvojení různých technik vládnutí, a tedy také technik vedení lidí a komunikace. “
(Heger, 2012, s. 41)

Heger ve své knize následovně uvádí: „Z procesního a instrumentálního hlediska znamená správa postup, souhrn metod a dovedností, jak zajistit pokud možno bezkonfliktní fungování institucí, předpisů a sociálních vztahů na určitém území, jak umět řídit a organizovat byrokratické organizace a větší sociální celky. “ (Heger, 2012, s. 42)

Pokud se člověk nachází ve státě, který je založený na demokratických principech fungování státu, tak je zřejmé, že výkon pravomocí je spojen s dodržováním pevně stanovených principů, které se nachází v Ústavě, Listině práv a svobod anebo v dalších obecně právních a závazných předpisech.

3.2 Principy činnosti veřejné správy

Bakalářská práce se tedy zabývá tímto rozdělením principů:

„1. Princip legality (vázanosti správy právem) – veřejná správa je podřazena zákonům a jiným právním předpisům. Může činit jen to, co je výslovně právem dovoleno. Normy správního práva svazují vykonavatele s různou intenzitou a značnou mírou obecnosti až nekonkrétnosti. Často se používají neurčité právní pojmy, které nelze je zcela přesně a jednoznačně právně definovat (veřejný zájem, veřejný pořádek, spolehlivost, noční klid, bezúhonnost, dobré mravy...). Je nutná široká interpretace a správní uvážení u konkrétního případu.

2. Princip rovnosti osob – je to jistá limitace pravomoci. Jedná se o postavení občana před správou. Pokud se nacházejí různé osoby ve stejných podmínkách, je třeba o nich rozhodnout se stejným výsledkem. Orgán musí brát v úvahu, že svým rozhodnutím zakládá „precedent“ do budoucna (své omezení do budoucna).

3. Princip kontinuity výkonu správy – výkon správy nemůže být přerušen z důvodů vnitřních problémů stázu.

4. Princip výkonu práva pouze ve veřejném zájmu – pravomoc je uplatnitelná v souladu s účelem správy ve prospěch celku.

5. Princip proporcionality (přiměřenosti) – zasahuje – li se do práv výkonem pravomoci, musí to být v míře přiměřené k významu veřejného zájmu. Správní úřad musí co nejvíce šetřit práva a právem chráněné zájmy účastníků vztahů.

6. Princip ochrany právní jistoty – správa musí dbát na to, aby její akty neměly zpětnou účinnost. Musí svoji činnost činit s ohledem na ochranu práv adresátů nabytých v dobré víře.“ (Svoboda, Schelle, 2007, s. 48)

3.3 Funkce obcí

Obec má rozmanité funkce, které ve své knize definuje uznávaný odborník Stanislav Balík: „Máme-li definovat jakési funkční minimum, jež je společné nejnižší samosprávné úrovni demokratických zemí, bez ohledu na rozdílný historický vývoj, rozdílnou velikostní strukturu obcí, odlišnému nastavení struktur zastupitelských orgánů či rozdílnému postavení komunální úrovně vůči centrálnímu politickému systému, lze zmínit následující.

Patří sem odpovědnost za sběr a odvoz odpadu, péče o rekreaci, umění, tělovýchovu a rekreační sport, dětská hřiště, dále pak při nejmenším udržování místních komunikací a zajištění osobních sociálních služeb, jakými jsou péče o starší občany a děti. Kromě tohoto minima je škála funkcí, které místní samosprávy plní pouze v některých státech, zatímco v jiných spadají pod centrální řízení – typicky mezi ně patří školství a zdravotnictví. “ (Balík Stanislav, 2009, s. 29)

Pokud se má dále bakalářská práce zabývat funkcí obcí, je důležité zmínit, že vyčlenění obcí vyšlo z empirického pozorování. Teoreticky se dá rozdělit na dva nejvlivnější přístupy: „tzv. koncepce dvojího státu a teorie veřejné volby. První z nich vychází z neomarxistického přístupu, druhá z liberálního. Podle koncepce dvojího státu je úlohou obcí uvnitř státu zajištění reprodukce dostatečného množství vzdělané a zdatné pracovní síly. Tento úkol mají zajišťovat podporou institucí, jež tyto služby poskytují. Obce by pak měly být zodpovědné za „zajištění sociálních služeb, vzdělání, bydlení a rekreaci. Představitelé teorie veřejné volby tvrdí, že individua v demokraciích upřednostňují spotřebu a užití statků a služeb nabízených ze soukromých zdrojů před statky a službami poskytovanými ze zdrojů veřejných. Obce by se dle tohoto přístupu měly orientovat na ty základní činnosti, jež jsou pro příjmově chudé či průměrné občany v soukromé sféře příliš drahé. Zdravotní péče, veřejná doprava, veřejné školství nebo osobní sociální služby tak jsou zajišťovány pro ty, kdo si je nemohou hradit ze svých prostředků. “ (Balík, 2009, s. 29-30)

Po výše uvedeném výčtu informací, které se zaměřovaly na funkci obce, se může zdát, že obec všechny zmíněné aktivity musí obstarávat sama – není tomu tak. Některé funkce, které obec může, ale nemusí zastávat, si může najmout externí či soukromou firmu.

3.4 Působnost obcí

Stanislav Balík ve své knize Komunální politika charakterizuje působnost obcí následovným způsobem: „Působnost je oblast činnosti subjektu veřejné správy v rámci úpravy určitých společenských vztahů (věcná působnost), na určitém území (prostorová, místní či též územní působnost), vůči určitému okruhu osob (osobní působnost) a v určitém čase (časová působnost)... V rámci své působnosti realizuje subjekt veřejné správy svou pravomoc, což je soubor nástrojů k plnění svěřených úkolů (např. pravomoc vydávat právní akty, uzavírat veřejnoprávní smlouvy).

Věcná působnost obce (vlastní náplň, co obec dělá) se realizuje jednak jako samospráva (samostatná či přirozená působnost), jednak jako přenesená státní správa (přenesená působnost). “ (Balík, 2009, s. 64-65)

3.4.1 Samostatná působnost obce

Bakalářská práce popisuje záležitosti týkající se samostatné působnosti obce: „Do samostatné působnosti obce patří záležitosti (věci), které se dotýkají jejich potřeb a zájmů, ovšem s výjimkou těch činností, které jsou zákonem zařazeny do přenesené působnosti obcí nebo zákonem svěřeny jiným subjektům (orgánům).

Samostatná působnost je tedy vymezena jednak pozitivně a jednak negativně. Pozitivní způsob její úpravy vychází z tzv. všeobecné klausule obsažené v § 13, odst. 1 obec. zřiz. : „ obec spravuje své záležitosti samostatně. “ V uvedené větě je vyjádřena zásada, podle které by měla obec samostatně řešit všechny záležitosti-tedy věci, které se jí týkají, jinak řečeno dotýkají se jejich potřeb a zájmů. “ (kolektiv autorů, 1996, s. 71-72)

Zde je výčet aktivit, které obce se samostatnou působností vykonávají na základě ustanovení zákona: „Do samostatné působnosti obce ze zákona o obcích patří:

- hospodaření obce
- rozpočet a závěrečný účet obce
- peněžní fondy obce
- právnické osoby obce a organizační složky obce a účast obce v právnických osobách
- osobní a věcné výdaje na činnost obecního úřadu a zvláštních orgánů obce
- organizace, řízení, personální a materiální zabezpečení obecního úřadu
- vydávání obecně závazných vyhlášek obce

- místní referendum
- obecní policie
- ukládání pokut za správní delikty
- program rozvoje územního obvodu obce
- územní plán obce a regulační plán a vyhlášení jejich závazné části obecně závaznou vyhláškou
- spolupráce s jinými obcemi atd.

Na základě zvláštních zákonů patří dále do samostatné působnosti obce:

- místní poplatky
- zřizování jednotky dobrovolných hasičů a zabezpečení úkolů požární ochrany v obci
- zajišťování připravenosti obce na mimořádné události a podílení se na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva
- zřizování a správa předškolních zařízení, základních škol, základních uměleckých škol a zařízení jim sloužících
- zřizování zdravotnických zařízení a ochrana veřejného zdraví
- ochrana před alkoholismem a jinými toxikomaniemi. “ (Provazníková, 2009, s. 30)

3.4.2 Přenesená působnost obce

Bakalářská práce již uvedla činnost a výkon samostatné působnosti obce a v následujícím textu pojednává o další působnosti, kterou obec může vykonávat a to působnost přenesenou:

„Úprava přenesené působnosti je obsažena v různých zákonech podle jednotlivých odvětví státní správy. Na rozdíl od samostatné působnosti je přenesená působnost pro obce diferencována podle možností kapacity jejich úřadů, tj. vlastně nepřímo podle velikosti obcí.“ (kolektiv autorů, 1996, s. 76)

„Orgány všech obcí vykonávají přenesenou působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony, v základním rozsahu a pro svůj správní obvod, který je totožný s územním obvodem obce. Orgány obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností vykonávají přenesenou působnost v základním rozsahu svěřeném obcím a vedle této přenesené působnosti vykonávají ve stanoveném správním obvodu i přenesenou působnost jim svěřenou zvláštními zákony. Obec s rozšířenou působností je i obcí s pověřeným obecním úřadem.“

V rámci výkonu přenesené působnosti se u obcí jedná o tyto činnosti:

- vydávání nařízení obce
- rozhodování o místních a účelových komunikacích
- projednávání přestupků
- jsou vodoprávním úřadem a spravují a spravují drobné toky
- jsou povodňovým orgánem
- jsou orgánem ochrany přírody a ochrany ovzduší atd. “ (Provazníková, 2009, s. 31)

3.5 Orgány obcí

Bakalářská práce se zabývá nejen současným fungováním a činností orgánů obcí, ale také stručným nastíněním vývoje těchto orgánů. Jan Čopík se ve své knize Proměny a kontinuita české komunální politiky právě zabývá touto otázkou a vysvětluje zákonitosti obecních orgánů obce:

„Obecními orgány zůstaly výbor a představenstvo. Souhrnně se nazývaly obecní zastupitelstvo. Výbor byl volen občany obce na tříleté období, respektive do ustavení nového zastupitelstva, a měl nařizovací, rozhodovací, organizačně-správní a poradní působnost. Počet jeho členů se odvíjel od počtu voličů v obci a podle českého zákona se pohyboval v rozmezí 8-36 osob. Navíc byli voleni náhradníci. Ti zastupovali členy výboru, pokud se nemohli zúčastnit jednání. Nastupovali rovněž, pokud se uprázdnilo místo ve výboru. Počet náhradníků dosahoval maximálně poloviny členů výboru. Vedle volených členů mohli ve výborech zasedat tzv. virilisté, tj. osoby platící alespoň jednu šestinu všech v obci vyměřených přímých daní. V Čechách a ve Slezsku virilisté disponovali plnoprávním hlasem, na Moravě pouze hlasem poradním, a jen v některých záležitostech. Osoby s virilním hlasem se mohly nechat na zasedáních zastupovat plnomocníky. V případě žen a vojáků bylo toto zastoupení povinné. Pokud platily dostatečné daně, byly virilisty i právnické osoby. Výbor byl usnášénischnopný při účasti nadpoloviční většiny členů a předsedal mu starosta. Při projednávání některých záležitostí, např. schválení rozpočtu obce, musely být přítomny dvě třetiny členů výboru. Pro přijetí usnesení se obvykle musela kladně vyjádřit nadpoloviční většina přítomných členů výboru. Obecní výbor měl rovněž právo si zřizovat poradní a přípravné sbory – komise. Členové výboru volili ze svých řad představenstvo, které se skládalo ze starosty a minimálně dvou starších (ve městě byli nazýváni radními). Představenstvo bylo správním a výkonným orgánem.“ (Čopík, 2014, s. 32)

3.6 Demokracie v lokálním prostoru

Zde se bakalářská práce zabývá fungováním demokratických mechanismů na lokální úrovni v obcích České republiky. Jedná se o jeden z nejdůležitějších problémů demokracie a demokratické teorie a i praxe, která je vykonávána politiky na národní úrovni.

„Jednou z možností, jak pojmut a charakterizovat komunální koalice nabízí Stanislav Balík (2005). Možné lokální exekutivní koalice rozděluje do čtyř kategorií:

1. Minimální vítězné koalice, které jsou typické především pro větší města.
2. Velké koalice, které představují spojení alespoň dvou subjektů, jež stojí proti opozici tvořené minimálně dvěma relevantními stranami (přičemž by bylo možné sestavit koalici menší co do počtu zastupitelských křesel).
3. Široká či (duhová) koalice představující spojení všech stran kromě jediné, která nejčastěji nebývá zahrnuta do koalice z ideologických či jiných důvodů.
4. Všeobecní koalice, jež zahrnují všechny relevantní politické subjekty.

Nejtypičtější formou koalic v politických systémech malých obcí jsou koalice všeobecní, široké a velké. Petr Jüptner (2006) nicméně tvrdí, že pro malé obce je charakteristická proměna formy koalice v průběhu volebního období. Jak již bylo uvedeno, exekutivní koalice se v malých obcích týkají zejména volby starosty na počátku volebního období. Velké široké, či dokonce minimální vítězné koalice se tak následně často rozšiřují o některé strany z původní opozice a nikoli výjimečně se transformují v koalice všeobecní.“ (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 149)

Co je dále důležité v bakalářské práci zmínit, je demokracie prováděná na lokální úrovni, otázkou však zůstává, kde se nachází hranice legitimacy, plynoucí z nízké volební účasti. Přední klasici politické vědy Almond a Verba podotýkají, že: „Horečnatá aktivita občanů je typická především pro revoluční období a je naopak znakem krize politického systému. (1989; poprvé vyšlo 1963). Almond s Verbou přišli také s tzv. teorií spících psů, kdy je politická pasivita občanů dokonce vládami podporována a je projevem spokojenosti občanů s demokracií a rozhodování je tak přenecháno elitám. (Almond, Verba, 1989)

Velice důležitou součástí veřejné správy je samotné vzdělání úředníků. Protože jak je známo z hexagonu veřejné správy, tak veřejná správa může být vykonávána efektivně, pokud je

spravována úředníky, kteří svou funkci vykonávají svědomitě a s patřičným vzděláním, jedine tak může podávat kvalitní informace a pomoci tak občanům.

Časopis Moderní obec se již v několika článcích zabývala vzděláváním úředníků, které je nezbytné pro výkon jejich povolání: „Zabývali jsme se v něm úvahou, zda by nestálo za to v rámci přípravy změn zákonů o územních samosprávných celcích zvážit zavedení (ve stanoveném termínu po příslušných volbách) povinného vzdělávání členů jejich zastupitelstev se zaměřením na základní legislativu. Položili jsme si přitom i otázky, co by měl nový zastupitel znát, aby jeho práce pro rozvoj obce nenarážela na bariéry nedostatečné orientace v platné legislativě. Předem připravený harmonogram vzdělávání pro celé volební období by jim umožnilo systematicky a dlouhodobě plánovat svoji účast na vzdělávacích aktivitách. Zastupitelé by si si přitom sami sestavovali balíček kurzů. Čas nutný pro vzdělávání by se jim vrátil formou správného a rychlého rozhodování bez rizika případných sankcí či nedůvěry voličů. Další možností je zahrnout do vzdělávání jak prezenční, tak distanční kurzy.“ (Moderní obec, 2010, s. 47)

3.6.1 Účast veřejnosti na kontrole veřejné správy

Bakalářská práce poukazuje na to, že oblasti veřejné správy mohou být spravovány i veřejností, občany a to následovně: „Právní řád umožňuje veřejnosti podílet se na kontrole veřejné správy a současně upravuje postavení orgánů veřejné správy ve vztahu k veřejnosti.

Účast veřejnosti na kontrole veřejné správy lze realizovat těmito prostředky:

- výkonem ústavně zaručených práv
- účastí veřejnosti na místní správě
- účastí veřejnosti v rozhodovacích procesech

Listina základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky, zaručuje veřejnosti celou řadu práv, jejichž realizací může veřejnost participovat na kontrole veřejné správy. Společným znakem politických práv je umožnit zejména fyzickým osobám účast na správě věcí veřejných v celostátním i místním měřítku. “ (kolektiv autorů, 2009, s. 317-318)

3.7 Občanská společnost

Aby bakalářská práce mohla popisovat další náležitosti, kterými se občanská společnost zabývá, je důležité si nejdříve stanovit definici, která nastíní, co vlastně pojem občanská společnost znamená: „Občanská společnost představuje prostor pro aktivity a účast občanů, kdy jednotlivý občan může ovlivnit podmínky, v nichž žije, a to jak přímo, vlastní účastí v organizacích, tak nepřímo, politickým tlakem na nastolení agendy, která bude odrážet témata a konflikty, jež jsou hluboce zakořeněny ve společnosti.

Občanská společnost je založena na sdruženích – neziskovém, dobrovolnickém „třetím sektoru“, který nejen omezuje státní moc (proti expanzi státu do sfér, jež mu nepřísluší a vyžaduje skládání účtů-accountability), ale také nahrazuje zejména aktivitou nevládních organizací mnohé funkce, které neoliberalní stát přestal vykonávat (zejména v sociální oblasti).

Organizace a sdružení občanské společnosti jsou politicky a ekonomicky nezávislé na státu, tj. o svých aktivitách, reprezentaci apod. rozhodují bez politických vlivů (pokud neporušují zákon) a mohou získávat prostředky ze soukromých zdrojů (což nevylučuje možnost získávat finanční prostředky z veřejných zdrojů jako jsou granty, dotace atd.) “ (Dvořáková a kol., 2010, s. 30)

Pro ukázkou a lepší porozumění přikládá bakalářská práce ještě jednu definici: „Občanská společnost je chápána jako společnost svobodných a odpovědných, aktivně realizujících svá práva i povinnosti, využívajících své svobody v mezích zákona a respektujících práva ostatních, kde převládá slušnost a partnerství, vládne právo.

Občanská společnost akcentuje roli občana jako aktivního hybatele věcí veřejných na rozdíl od pasivního obyvatele, objektu manipulace. “ (Malach a kol., 2005, s. 98)

3.7.1 Funkce občanské společnosti

Po vymezení pojmu občanská společnost, pojednává bakalářská práce o její funkci: „Význam takto vymezené občanské společnosti ve vztahu k demokracii pak spočívá zejména v těchto funkcích: posiluje participaci občanů, kteří v dobrovolnických organizacích procházejí i určitou školou demokracie (pravidla základního fungování), zmírňování polarizace a posilování tolerance (nalézání společných zájmů a cílů i v případech sociálních, etnických,

náboženských či politických rozdílů) a především schopnost vysílat podněty do sféry politiky – ovlivňovat politickou agendu. “ (Dvořáková a kol. 2010, s. 30)

3.8 Spolupráce obcí a měst s občany a občanskou společností

Zde bakalářská práce popisuje právě fakt, který je zkoumán v rámci celé práce a ukazuje tak, jak funguje taková spolupráce mezi veřejnou správou a občanskou společností:

„V souvislosti s růstem občanské společnosti formované různými typy občanských sdružení a občanských iniciativ roste v posledních letech i význam a intenzita spolupráce jak mezi představiteli územních samosprávných celků a občanskými společnostmi, tak i mezi jednotlivými občanskými společnostmi, které spojují společné cíle a zájmy. Specifické vztahy se formují mezi zástupci místních samospráv a nevládními neziskovými organizacemi, jejichž aktivity se dle rozsahu a zaměření mezi jednotlivými obcemi a městy liší, avšak v mnoha lokalitách se orientují na řešení závažných sociálních, zdravotních i dalších otázek.

Chápání role neziskových organizací v místním rozvoji nebylo a dosud není v mnoha lokalitách jednoznačné. Obce a města vítají aktivity občanských sdružení zaměřených na práci s dlouhodobě nezaměstnanými, se sociálně vyloučenými skupinami osob, s rodiči na rodičovské dovolené, s handicapovanými, s dětmi a mládeží nebo se seniory apod. s tím, že tyto typy neziskových organizací zajišťují služby, které přispívají ke zvyšování kvality místa. Řadu služeb poskytovaných neziskovými organizacemi by obce nebo města nemohly zajišťovat z důvodu nedostatku vlastních kapacit. “ (Trhlínová, 2014, s.72)

3.8.1 Veřejnost jako forma občanské společnosti

Zde bakalářská práce představuje to, co je vlastně veřejnost a forma veřejnosti jako občanské společnosti. Následující text pojednává o tomto tématu z různých úhlů pohledu, tudíž jsou zde zaznamenávány myšlenky nejrůznějších autorů, kteří se touto problematikou zabývají: „ Pojem veřejnosti byl analyzován především německým filozofem Jürgenem Habermasem a kanadským filozofem Charlesem Taylorem. Ti upozorňují, že veřejnost je tou formou občanské společnosti, v níž se členové společnosti setkávají prostřednictvím médií nebo tváří v tvář, aby v racionálním diskursu probrali témata vzbuzující obecný zájem a mohli si na ně vytvořit společný názor.

Veřejnost je zdrojem veřejného mínění, ale nemůže být omezována jen na tento faktor. Silná veřejnost, jako společenské entita, je přímou protiváhou politické a státní moci. Tam, kde

silná veřejnost neexistuje, politická sféra funguje bez účinné kontroly. “ (Jeník, Krejčí, 2003, s. 65)

Další pojetí veřejnosti ukazuje jeden z předních autorů zabývajících se občanskou společností Müller, který veřejnost a dění kolem ní definuje následujícím způsobem: „Termín veřejný označuje v dnešním slova smyslu to, co je ve společném zájmu, a to ne z nějaké vnější perspektivy, ale co je běžně rozpoznáváno jako společný zájem. Veřejné je to, co se týká nástrojů, institucí, či způsobů, díky kterým se společnost stává jednotným tělesem. Veřejnou je politická struktura společnosti, exekutivní orgány, místa její legislativy a místa jejího shromažďování. Jsou to místa a způsoby, jež mohou být nazvány veřejným prostorem. Je to tedy jakýsi společný prostor, v němž se členové společnosti setkávají prostřednictvím širokého okruhu médií, tj. tisku, televize, novin, nebo také tváří v tvář, aby si mohli vyměňovat názory o tématech vzbuzujících obecný zájem. Jde o společný prostor, jelikož i přes veškerou různorodost médií mezi nimi existuje rozsáhlá vzájemná komunikace. “ (Müller, 2003, s. 48)

Někteří teoretici pod pojem veřejnosti řadí i svobodná média: „Kvalita těchto médií, „hlídacích psů demokracie“, závisí na celkové vyspělosti a síle veřejnosti. Ve skutečnosti média spadají spíše pod pojem veřejného prostoru než pod pojem veřejnosti. Jinými slovy, média jsou prostorem, v němž se veřejnost může formovat. Veřejný prostor je v nejširším slova smyslu místem setkávání svobodných občanů. Jako takový má několik podob. Budeme-li o veřejném prostoru uvažovat v jeho fyzické podobě, je to novodobá forma klasické řecké agóry, kde se lze setkávat a vyměňovat si názory.

Veřejný prostor jako prostranství, v němž se setkávají občané nejenom za účelem směny zboží, ale i za účelem směny informací, se v Evropě vynořil znovu teprve v době vzniku novodobého měšťanstva jako sociální třídy. Zároveň se začal vynořovat veřejný prostor též coby instituce-tedy jako společenský prostor nezávislý na politické moci, jehož parametry byly postupně garantovány právním státem. V tomto prostoru, který už se nevázal fyzicky na specifické místo, se občané začali střetávat nejen jako svobodná individua, ale i v podobě nejrůznějších skupin, spolků a asociací. Vynoření se takového veřejného prostoru je tedy jednou ze základních podmínek existence moderní občanské společnosti. “ (Jeník, Krejčí, 2003, s. 65)

3.8.2 Veřejnost, česká společnost a politika

Další pohled na veřejnost jako takovou přináší Müller, jde spíše o jakýsi exkurz do dějin občanské společnosti: „Podobně jako od poloviny 17. Století kavárny v Anglii, či o něco později salony ve Francii, dochází také v Německu i Rakousku k institucionalizaci prvních zárodků občanské veřejnosti v podobě stolních společností. I když se stolní společnosti liší od salonů a kaváren rozsahem a skladbou svého publika, stylem zacházení, klimatem rozvažování a tematickým zaměřením, jejich společným rysem je organizovaná diskuze mých osob, která se stává permanentní. Původ stolních společností sahá do roku 1727, kdy je v Lipsku zakládá univerzitní profesor Johann Christoph Gottsched, divadelník, teoretik, dramatik, když navazuje na starší tradici jazykovědních společností.

3.8.3 Činnost občanské společnosti -Dárcovství a dobrovolnictví

Občanská společnost je z hlediska své organizace rozmanitá, a proto se u ní dá pozorovat tendence dalšího rozlišení této společnosti. Jedním z nich je právě činnost založená na dárcovství a dobrovolnictví: „Dárcovství a dobrovolnictví jsou lidské činnosti spojené s občanskou společností. Z určitého úhlu pohledu se jedná o činnosti podobné. Pokaždé jde o dar, v prvním případě jdou darem peníze nebo věci a ve druhém případě je „darem“ bezplatná práce či pomoc. Podobnost založená na principu daru by neměla zastřít, že jde o činnosti ve své podstatě odlišné.

Darovat peníze nebo věci je obvykle jednorázová záležitost, která není náročná na čas. Dobrovolná práce je na rozdíl od dárcovství činnost časově podstatně náročnější, a to i v případě, že dobrovolník pracuje jen jeden v měsíci. Dárce může vystupovat anonymně a do kontaktu s lidmi, kteří budou mít z jeho daru užitek, se nedostává. Osobní angažovanost dobrovolníka je naopak častá, protože dobrovolná práce obvykle vyžaduje, aby dobrovolník přišel na konkrétní místo a jednal s konkrétními lidmi. Příležitostmi k dobrovolné práci není veřejnost oslovována tak masově jako žádostmi o finanční dar v podobě televizní kampaně, plakátů, pouliční sbírky, dárcovské SMS apod. “ (Skovajsa a kol., 2010, s. 123-124)

3.9 Formování občanské společnosti na Moravě a její deficity

V knize *Občanská společnost na Moravě* se Jiří Malíř zabývá nejen formováním občanské společnosti na Moravě, ale také komplikacemi a nepřesnostmi, které právě doprovázely formování občanské společnosti na našem území a uvádí následující fakta: „Jedním ze základních atributů společenského vývoje v 19. století je proces přeměny stavovské společnosti ve společnost občanskou. Přes v poslední době značnou frekvenci pojmu „občanská společnost“ nejsou konkrétní historické souvislosti a okolnosti jejího formování, zejména v českých zemích, vždy zcela jasné. Příčiny spočívají v několika faktorech. Kromě komplikovanosti tohoto dějinného fenoménu a z toho plynoucí obtížné uchopitelnosti ztěžuje situaci i to, že dobové i pozdější výklady redukovaly a zastřely tento proces soustředěním se na jeho různé dílčí aspekty (prosazování občanských svobod, geneze měšťanstva, industrializace, šíření liberalismu, politizace společnosti apod.) a podcenily jejich vzájemnou provázanost a její variabilitu. Ve středoevropském prostoru navíc splývalo vytváření občanské společnosti s procesem vzniku moderních národů, takže zejména v dobové sebereflexi často docházelo k záměně občanského a národního aspektu společenského vývoje a též vehemence, s níž se v českých zemích později uplatňoval česko – německý nacionální antagonismus, překryla kontury vývoje občanské společnosti. Pozdější marxistické interpretace vnesly do těchto otázek svým pojetím „buržoazní“ společnosti ještě větší chaos.“ (Malíř, 2014, s. 17-18)

V knize *Proměny a kontinuita české komunální politiky* se zmiňuje Jan Čopík o případové studii z obce Úholičky, kde demonstruje příklady různých forem občanské společnosti: „Spolková činnost v Úholičkách byla vždy poměrně bohatá. První obšírnou charakteristiku jednotlivých spolků, zachycující stav v roce 1928, nalezneme v obecní kronice. Podle ní byl nejstarší organizací v obci sbor dobrovolných hasičů, založený v roce 1902. V roce 1928 měl sbor 24 řadných členů (19 mužů, 5 žen). Přispívajících členů bylo 51. Druhým nejstarším byl Čtenářsko-ochotnicko-vzdělávací spolek Bozděch. Ten byl založen v roce 1908 a o dvacet let později měl 108 řadných členů. V roce 1920 vznikla místní tělocvičná jednota Sokol.“ (Čopík, 2014, s. 148)

3.10 Obnova teoretického zájmu o občanskou společnost na konci 20. století

Bakalářská práce poukazuje na obnovu zájmu o občanskou společnost, která je pro dobře fungující demokratický stát důležitým faktorem a kontrolním mechanismem veřejné správy: „ V období přibližně vymezeném lety 1850-1970 se koncept občanské společnosti nadále objevoval v politických, právních a filozofických diskusích, ale věnovalo se mu až na pár výjimek poměrně málo pozornosti. Francouzský sociolog Émile Durkheim, kterého zajímalo, jak lze podporováním solidarity vyvažovat negativní důsledky moderního individualismu, upozorňoval na pozitivní význam sdružení, zejména profesních organizací, pro sociální stabilitu.

Nejoriginálnější příspěvek tohoto období, soudě podle jeho dnešního vlivu, pochází z dvacátých let 20. Století od italského marxisty Antonia Gramsciho, který od tzv. politické společnosti, tvořené institucemi státu, odlišil občanskou společnost jako sféru společenských institucí a kulturních představ. Na rozdíl od klasických marxistických autorů Gramsci pokládal občanskou společnost za mimořádně důležitou, protože se v ní podle něho odehrává zápas o tzv. kulturní hegemonii, tj. o to, jaké hodnoty a představy budou ve společnosti považovány za všeobecně platné.

K obnovení politického i teoretického zájmu o občanskou společnost došlo až v sedmdesátých letech 20. Století. Američtí autoři Bob Edwards a Michael Foley tuto proměnu dávají do souvislosti se třemi významnými posuny v politickém světě:

- Občanská společnost získala klíčové místo v politickém myšlení demokratické opozice v Latinské Americe a komunistické Evropě. Zatímco latinskoamerické myšlení bylo silně ovlivněno gramsciovským marxismem, představy o občanské společnosti v komunistických zemích byly převážně protimarxistické.
- Takzvaná nová sociální hnutí šedesátých let aktivizovala veřejnost a učinila z myšlenky občanské společnosti zajímavou politickou alternativu pro občany nespokojené se stavem konvenční politiky.
- Takzvaná nová pravice ve Spojených státech a Velké Británii v době vlády Ronalda Reagana a Margaret Thatcherové začala v sedmdesátých a osmdesátých letech využívat občanské společnosti jako argumentu pro dalekosáhlou privatizaci a decentralizaci státu. “ (Skovajsa a kol, 2010, s. 67-68)

3.10.1 § 4 Občan obce

Bakalářská práce se zabývá i takovým tématem jako je právní ukotvení občana obce, kde popisuje, kdo je občanem obce:

„Obec je veřejnoprávní korporací, tj. sdružením osob. Těmito osobami jsou pak občané obce. Občan obce je tedy základní jednotkou, z níž se obec skládá. Každá obec musí mít své občany, aby bylo možné o ní hovořit jako o veřejnoprávní korporaci. Občanem obce je fyzická osoba, která splňuje dva předpoklady; je státním občanem České republiky, a je v obci hlášena k trvalému pobytu. Oba tyto právní instituty jsou upraveny speciálními zákony. Státní občanství upravuje zákon č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož se státní občanství České republiky nabývá některým z těchto způsobů: narozením, osvojením, určením otcovství, nalezením na území České republiky, prohlášením nebo udělením. Problematika trvalého pobytu je upravena zákonem č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, podle něhož se místem trvalého pobytu rozumí adresa pobytu občana v České republice, která je vedena v registru obyvatel, a kterou si občan zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání. Podle zákona o evidenci obyvatel dále platí, že občan může mít jen jedno místo trvalého pobytu, a to v objektu, který je označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním číslem a který je určen pro bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci.“ (Kočí, 2012, s. 27-28)

3.10.2 Přirozená lidská práva a zájmy subjektů občanské společnosti

Bakalářská práce se zde zabývá také vlivem občanské společnosti, kam až může zasahovat. Ne vždy byla občanská společnost vnímána stejně. Každá doba měla své pro a proti, co se týká občanské společnosti a následující text ukazuje, jak tomu bylo:

„Pokud jde o samotnou podstatu myšlenky přirozených lidských práv-nahlížíme-li ji z hlediska základní funkce uskutečňování těchto práv v občanské společnosti– jde tu o vyjádření formy projevu společenských, ekonomických a politických zájmů subjektů této občanské společnosti.

V období postindustriální společnosti v důsledku rozsáhlých změn v politické a ekonomické struktuře a v národním hospodářství dochází k zásadní změně ve vztahu státu k občanské

společnosti. Byla-li v období liberalistického státu charakteristická faktická nadřazenost občanské společnosti státu, kdy stát plnil v podstatě negativní poslání vylučovat vše, co nějakým způsobem ohrožuje osobní a politická práva a svobodnou konkurenci – pak pro současný postindustriální stát je naopak nutná pozitivní, regulativní činnost vůči občanské společnosti, ať již jde o otázky určité regulace ekonomiky, pracovních sil, či sociálního života společnosti atd. Na této situaci nic nemění občas se objevující liberalistická rétorika pravicových politických stran i v současnosti.

Tato přeměna úlohy státu ve vztahu k občanské společnosti vedla k určitému podřizování občanské společnosti státu. Uvedená otázka se v současné době stává v mnoha politických stranách, ať již pravicového, či levicového zaměření, předmětem sporů v demokratických státech. “ (Blahož, Balaš, Klíma, 2015, s. 186)

3.11 Václav Havel o občanské společnosti

Bakalářská práce se dále zabývá pojetím občanské společnosti, tak jak ji vidí a rozděluje Václav Havel. Ten ji dělí do třech pilířů:

„Čilá a zdravá občanská společnost má mohutnou sílu. Sílu, ze které rostou demokracie západního stříhu. Prezident, dramatik, světově uznávaný Čech Václav Havel rozebírá tento fenomén, který-věřmě-začíná bujet i v naší postkomunistické společnosti. Trochu zjednodušeně by se dalo říct, že občanská společnost má tři hlavní pilíře.

Prvním z nich je život spolkový v nejširším slova smyslu. Tedy svobodné sdružování lidí různých typů organizací od spolků, občanských iniciativ a občanských sdružení přes nadace a obecně prospěšné společnosti až po církve či politické strany. Lidé se v těchto organizacích sdružují proto, aby v nich společně uskutečňovali to, co se lépe uskutečňuje společně než jednotlivě. Určující přitom je, že toto sdružení – vedoucí k autentické sebestrukturalizaci společnosti – vyrůstá z jiných zájmů než čistě podnikatelských či výdělečných, a že stát jako zástupce celé společnosti toto sdružování a jeho práci podporuje a zvýhodňuje. Činí tak přinejmenším ze dvou důvodů: jednak proto, že stabilita, harmonie a úspěšnost společnosti jako celku do značné míry záleží i na tom, zda nejrůznější legitimní a přitom nevýdělečné zájmy občanů a jejich skupin mají dostatek možností se uplatnit, jednak proto, že většina těchto neziskových aktivit neslouží jen těm, kdo se jich účastní, ale přináší obecný prospěch, tedy výsledky, z nichž se tak či onak mohou těšit všichni.

Druhým pilířem občanské společnosti je silná samosprávná větev veřejné správy. To znamená, že občané mimo svých zástupců do centrálních zastupitelských sborů volí i své zástupce do zastupitelských sborů obcí a regionů, a že tyto nižší zastupitelské sbory mají významné pravomoci i vlastní finanční zdroje. Čili vše, co není nutno rozhodovat na centrální úrovni či v rámci hierarchicky uspořádané státní správy, rozhodují volení zástupci občanů na nižších úrovních. Jednou ze základních dimenzí občanské společnosti a zároveň jednou z forem či podmínek jejího rozvoje je tedy decentralizovaný stát.

Určité solidární společenské funkce má ze zákona stát, dalo by se říct, že tyto funkce jsou jedním z důvodů jeho existence. Jde o takové funkce, jako je například sociální péče, péče o zdraví, péče o vzdělání, péče o životní prostředí. Zaručuje-li stát plnění těchto solidárních funkcí, neznamená to ovšem, že je musí všechny sám a přímo vykonávat. Stát nebývá ani dobrým lékařem, ani dobrým učitelem. Třetím pilířem občanské společnosti by tedy měl být důmyslný systém delegování některých úkolů, za jejichž plnění odpovídá stát, na jiné subjekty a ovšem i důmyslný způsob kontroly či podpory těchto subjektů. Školy, nemocnice, divadla a další podobné instituce – pokud samozřejmě nejsou obchodními společnostmi – by tedy neměly být součástí státu jako třeba armáda či policie ale měly mít postavení neziskových organizací, k nimž má stát pouze určitá práva a ovšem i určité povinnosti.

Tyto tři pilíře občanské společnosti – tj. život spolkový, decentralizace státu a delegace výkonu některých jeho funkcí na relativně samostatné subjekty – představují i tři základní směry, jimiž by se měla obnova občanské společnosti u nás ubírat.“ (Osobnírozvoj, 2015)

3.12 Shrnutí teoretické části

Teoretická část bakalářské práce popisovala a definovala veřejnou správu, její funkce a činnosti. Dále se zabývala působností obcí, jejími orgány a funkcemi, které by měla vykonávat. Teoretická část hodnotila a definovala také občanskou společnost, popsala její historii, krátce zmínila, kdo je vlastně občanem obce a v neposlední řadě uvedla, jak funguje spolupráce mezi občanskou společností a veřejnou správou, což je problematika, kterou bakalářská práce řeší.

4 PRAKTICKÁ ČÁST

Praktická část bakalářské práce zkoumá spolupráci veřejné správy a občanské společnosti v oblasti kultury a to konkrétně spolupráci Spolku přátel Hroznové kozy a Znojenské Besedy ve spolupráci s městem Znojmem. V této části bakalářské práce je popisován jak Spolek přátel Hroznové kozy, který je zkoumaným vzorkem, tak i odbor kultury společně se Znojenskou Besedou, která spolupracuje právě se zmiňovaným spolkem.

Bakalářská práce zde popisuje činnost, zájmy a působnost zkoumaných vzorků, které jsou jak z oblasti veřejné správy, tak z oblasti občanské společnosti a ukazuje, na jaké úrovni je jejich společná spolupráce a zda všechno, co vykonávají, je vykonáváno správně.

V další části je rozebíráno konkrétní dotazníkové šetření, které ukazuje, co by se případně mohlo změnit v takové spolupráci a jakými opatřeními se dostaneme ke kýženým výsledkům.

4.1 Konkrétní zkoumaný vzorek veřejné správy a občanské společnosti

4.1.1 Spolek přátel Hroznové kozy

Spolek přátel Hroznové kozy byl založen v roce 2004 a to na základě pověstí o Hroznové koze, které se už dlouhá léta tradují po Znojemsku a jeho okolí. V této době má spolek 50 členů. Prezidentem spolku je Mgr. Jiří Svoboda a viceprezidentem je Ing. Zuzana Boudová. Spolek přátel Hroznové kozy má i svůj vlastní salonek, který se nachází ve Znojmě v Louckém klášteře a je dostupný pro širokou veřejnost. Ten, kdo má zájem a tento salonek navštíví, dozví se zajímavosti o této legendě a na vlastní oči uvidí dřevěnou nazdobenou Hroznovou kozu. Tyto pověsti se objevily v knize s názvem O znojenské věži, jejímž autorem je pan učitel a historik Jiří Svoboda. Pověsti jsou situované do obce Vrbovec a jeho okolí.

Spolek přátel se dá definovat jako nepolitické, dobrovolné, zájmové sdružení občanů, kteří usilují o oživení starých vinařských tradic, které jsou spojované právě s postavou Hroznové kozy. Činnost tohoto spolku je opravdu rozmanitá a zde uvedu výčet činností, které má Spolek přátel Hroznové kozy na starost. Jedná se především o vyhledávání a získávání archivních materiálů, vyhledávání informací a artefaktů, které nějakým způsobem souvisí s vinařskými tradicemi a samozřejmě i s tradicemi, které jsou spojeny s Hroznovou kozou. V návaznosti na to usilují o obnovení tradic a zvyklostí zmíněné Hroznové kozy.

Dále zveřejňují prameny, které získali na svých internetových stránkách, v propagačních materiálech jako jsou různé brožury spolku, ale i na mapách a v odborné a naučné literatuře. Snaží se také posílit propagaci vinařství ve Znojmě a jeho okolí a dalších aktivit, které souvisí s touto oblastí a také podporuje chov koz. Dále jde Spolku přátel Hroznové kozy o zvýšení kulturního povědomí a také o zesílení a zlepšení vztahu ke krajině a samotnému regionu. Spolek organizuje a snaží se zapojovat do různých kulturních akcí, které můžou obohatit jejich sdružení a rozvíjet tak svůj spolek směrem dopředu.

Snaží se podporovat vznik podobných či stejných spolků na území jiného státu jako například Francie či Rakousko. Aktivity, které se nesou v duchu Hroznové kozy, se snaží samotný spolek propagovat ve prospěch celého regionu a snaží se prosazovat Hroznovou kozu jako symbol, kterým by se mohl region prezentovat navenek.

Zde se nabízí položit si otázku, proč se spolek jmenuje Spolek přátel Hroznové kozy a proč se do vinohradu vynáší zrovna koza a vůbec proč jsou tradice kolem vinařství v našem regionu spojeny právě se zvířetem a to konkrétně s kozou. Jak je známo, tak víno je spojeno s půdou, tvrdou prací, s pílí vinařů, ale stejně tak jako k vinařství patří usilovná práce, tak stejně tak k němu patří tradice a zvyky, které bohužel občas mizí v zapomnění. Pradávnou tradicí prý byla víra rolníků, že Bůh úrody na sebe může brát zvířecí podoby. Po sklizni byl zesláblý a bez jakékoli síly, tak musel být zabit, aby se na jaře opět mohl zrodit v plné své síle. Podle řeckých pověstí Dyonýsovi obětovali staří Řekové kozla, a že tím ztrestají škody, ke kterým došlo ve vinicích. Hroznová koza proto ručí za úrodu, dobrou sklizeň, příznivé počasí, které podporuje dobré a kvalitní zrání hroznů, dále odměňuje poctivé vinaře a lenošné jedince naopak trestá. Tato tradice a pověst se do 19. Století udržovala na různých místech Evropy. Někde přetrvává až dodnes, jinde naopak vymizela.

4.1.2 Znojmská Beseda

Pojem Znojmská Beseda sahá daleko do historie. Tento pojem vznikl roku 1870 a je spojován se jménem notáře a českého buditele Jana Vlka. Znojmská Beseda se stala prvním spolkem ve městě Znojme a měla tak tvořit jakousi protiváhu německému živlu a hlavně podporovat českou řeč a českou kulturu, která byla natolik významná, zvláště v době Národního obrození. Znojmská Beseda vnesla na jihozápadní moravské hranice do města Znojma národní uvědomění a počátek dalších takových organizací. Beseda se stala od svého založení centrem, ze kterého se později začaly odlučovat další spolky jako byl například v roce 1882 Sokol. Znojmská Beseda spadá pod odbor kultury města Znojma a jejím ředitelem je Mgr. František Koudela.

Stanovy Znojmské Besedy z roku 1870 ukazují na široký záběr nejrůznějších činností: „Účelem besedy této jest vzdělávání se čtením knih a časopisů, zábava předčítáním, deklamováním hudbou, tancem, dovolenými hrami, hraním divadelních kusů, jakož i uspořádáním společných výletů na venek a do jiných míst a účastněním se na veřejných slavnostech, dále povznášení a rozšiřování vědomostí obchodnické, průmyslové a hospodářské, rokovati o záležitostech týkajících se obchodu, průmyslu a hospodářství, přednášky o těchto záležitostech členy i hostmi konané a podávati dle usnesení návrhy neb petice ohledně těchto záležitostí na místa příslušná.“ (znojmskabeteseda, 2017)

Znojmská Beseda je příspěvkovou organizací města Znojma. V oblasti kultury a společenského vyžití zabezpečuje místní kulturní a společenské akce, z kterých za nejvýznamnější a největší akci můžeme označit Znojmské historické vinobraní, dále pak Advent, Slavnosti okurek, Velikonoce, Znojmské kulturní léto či právě Hroznovou kozu, kterou se bakalářská práce zabývá.

Znojmská Beseda dále provozuje Městské divadlo Znojmo a poskytuje tak vypůjčení divadelních kostýmů. Spolupracuje i s dalšími subjekty, které spadají do oblasti kultury a vzdělávání a maximálně podporuje jejich činnost. Zajišťuje i vydávání a distribuci Znojmských listů. Co se týká oblasti kultury, tak i zde je Znojmská Beseda velice činným orgánem. Poskytuje totiž informační služby obyvatelům města a turistům, zajišťuje propagaci Města Znojma, dále poskytuje průvodcovskou činnost jako třeba prohlídky Znojmského podzemí či města Znojma jako takového a zprostředkovatelské služby. V rámci této široké působnosti jsou Znojmskou Besedou provozována Turistická informační centra.

Znojemská Beseda byla jedinou národní institucí na Znojemsku, která sdružovala takové spolky. Od počátku svého založení organizovala Beseda divadlo a každý rok se mohla pyšnit uváděním několika divadelních premiér, pořádala koncerty a různé zábavy, aby mělo město Znojmo dostatečné kulturní vyžití.

Znojemská Beseda vznikla na základě dohody zástupců tehdejšího Okresního úřadu ve Znojmě a města Znojma sloučením dvou organizací a to Městské osvětové besedy a Okresního kulturního střediska ve Znojmě. Tímto se stala příspěvkovou organizací, která má vlastní i svěřený majetek a hospodář s finančními prostředky města Znojma, které je zřizovatelem této organizace.

Cílem Znojemské Besedy je zachovat všechny významné a hodnotné kulturní a společenské akce, které se konají ve Znojmě. Stejně tak významné jsou spolky a sdružení, které jsou organizovány na místní úrovni. Znojemská Beseda se proto snaží udržovat dění v oblasti kultury na vysoké úrovni a jde jí o to, aby byli obyvatelé a občané města Znojma spokojeni a hrdí na kvalitu kulturního a společenského dění v jejich obci.

4.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření proběhlo mezi Spolkem přátel Hroznové kozy a mezi úředníky města Znojma. Dotazníky byly dostupné jak v elektronické, tak i tištěné podobě a došlo tak k získání následujících výsledků.

Nejdříve praktická část rozebírá dotazníkové šetření Spolku přátel Hroznové kozy a následně se zabývá dalším dotazníkovým šetřením, které bylo provedeno mezi samotnými úředníky města Znojma a Znojemské Besedy, kteří pracují v oblasti kultury, podpory a spolupráce občanské společnosti.

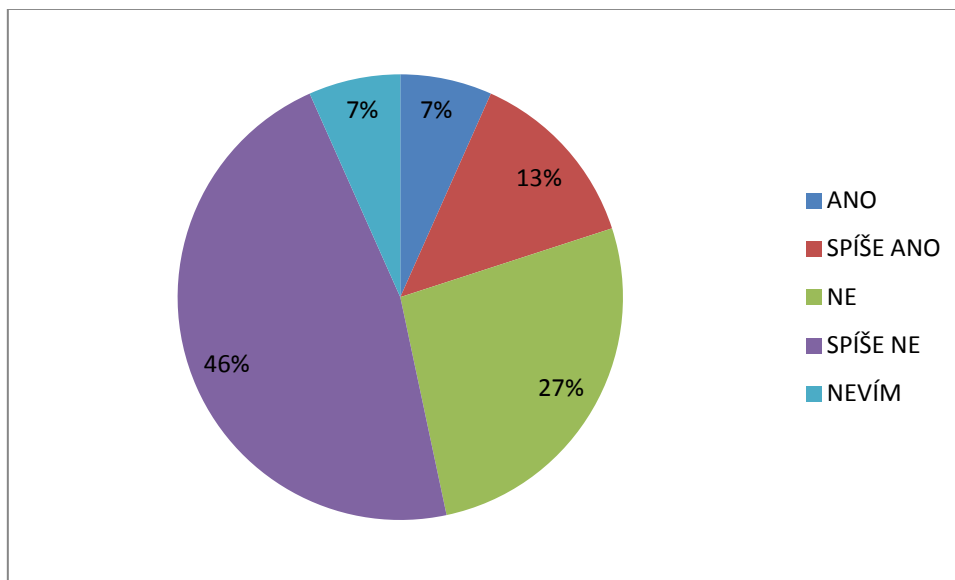
První část dotazníkového šetření, rozbor otázek a zpracování grafů je hodnoceno Spolkem přátel Hroznové kozy. Průzkum ukázal následující:

1. Hodnotíte spolupráci s městem Znojmem kladně?

Tato otázka, která je zpracována v následujícím grafu, měla ukázat, jestli spolupráce s městem Znojmem je ze strany Spolku přátel Hroznové kozy hodnocena kladně, tedy jestli jsou s touto spoluprací spokojeni. Respondenti měli možnost výběru z následujících možností: Ano, spíše ano, ne, spíše ne a nevím. Průzkum ukázal, že 40% respondentů odpovědělo, že jsou spíše

nespokojeni se spoluprací s městem Znojmem. Spokojeno bylo naopak pouze 13% respondentů.

Graf 1: Hodnocení spolupráce s městem Znojmem ze strany spolku

Zdroj: Vlastní práce autora

2. Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a ne/spíše ne, můžete prosím krátce popsat důvod a co byste případně chtěl/a změnit?

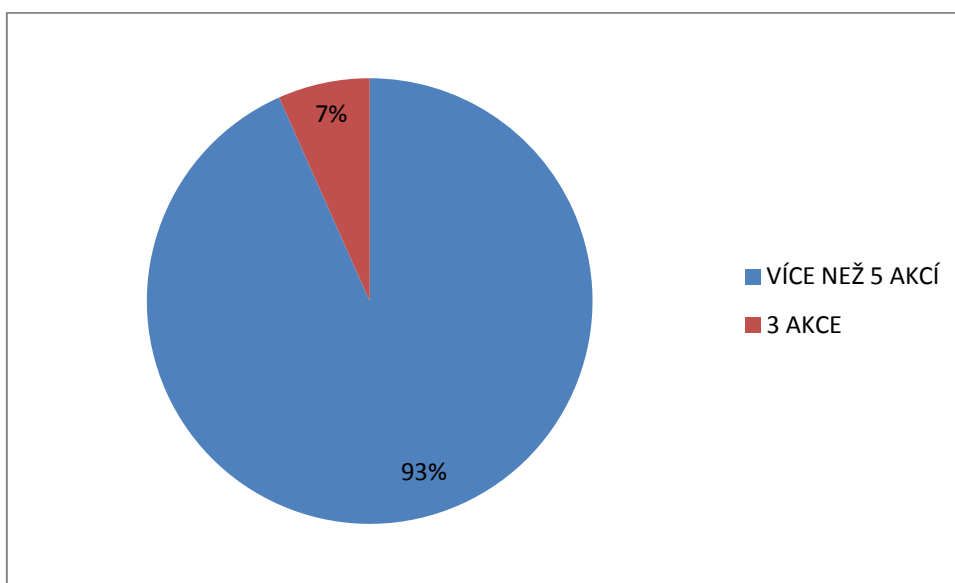
V této otázce, která bezprostředně navazuje na otázku předchozí, měl průzkum za úkol zjistit, proč respondenti, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, odpověděli ne/ spíše ne, jaký důvod je k takové volbě odpovědi přiměl.

Většina respondentů odpověděla takto z toho důvodu, že město Znojmo a jeho představitelé se chovají ke všem občanským aktivitám mimo sportovní spolky velmi odtažitě. Další z odpovědí se nelišila příliš od ostatních a další z respondentů uvedl, že vedení města obecně nekomunikuje s některými spolky a jedná se především o averzi k některým členům. A v neposlední řadě respondenti uváděli, že by ze strany města mohlo dojít obecně k větší vstřícnosti jak ke Spolku přátel Hroznové kozy, tak i k ostatním spolkům a jednodušší podmínky získání a čerpání dotací.

3. Kolik akcí stihne Hroznová koza za jeden rok?

Další graf, který vyplývá z průzkumu ukazuje, kolika akcí, které jsou pořádány Spolkem přátel Hroznové kozy nebo kterých se spolek účastní, i když není přímo v jejich organizaci. Většina respondentů, tedy celých 93% odpověděla, že za jeden rok stihnou uspořádat a zúčastnit se více než pěti akcí. Pouhých 7% odpovědělo, že se účastní jen tří akcí za jeden rok.

Graf 2: Počet akcí pořádané Spolkem přátel Hroznové kozy

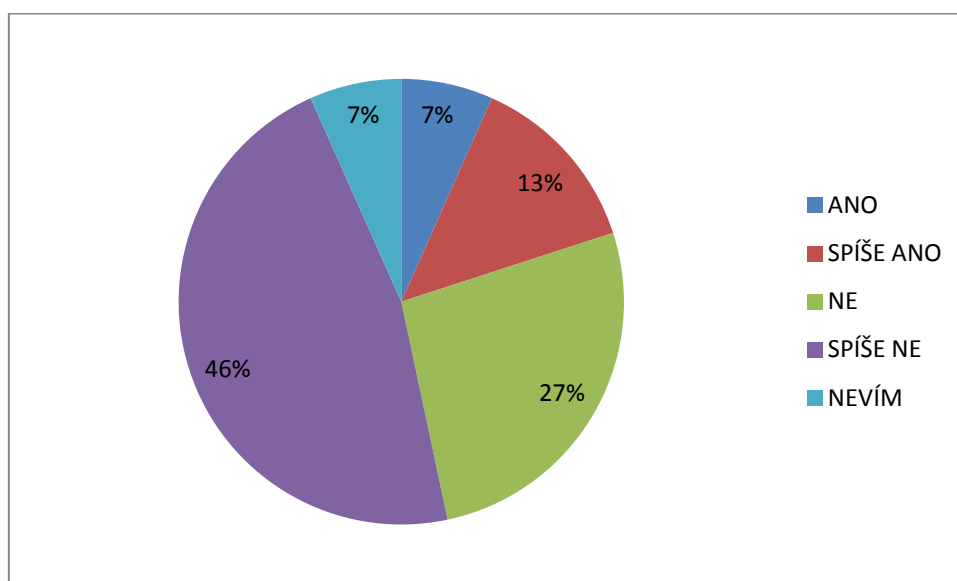

Zdroj: Vlastní práce autora

4. Měli byste zájem o více akcí?

Další otázkou bylo zjišťováno, jestli Spolek přátel Hroznové kozy stojí o to, aby se počet akcí, které organizují, a kterých se účastní, navýšil nebo jestli jsou spokojeni s dosavadní situací. 46% respondentů odpovědělo, že spíše nestojí o to, účastnit se více akcí než doposud. Naopak pouhých 7% by stálo o navýšení počtu pořádaných akcí.

Graf 3: Hodnocení zájmu o více akcí

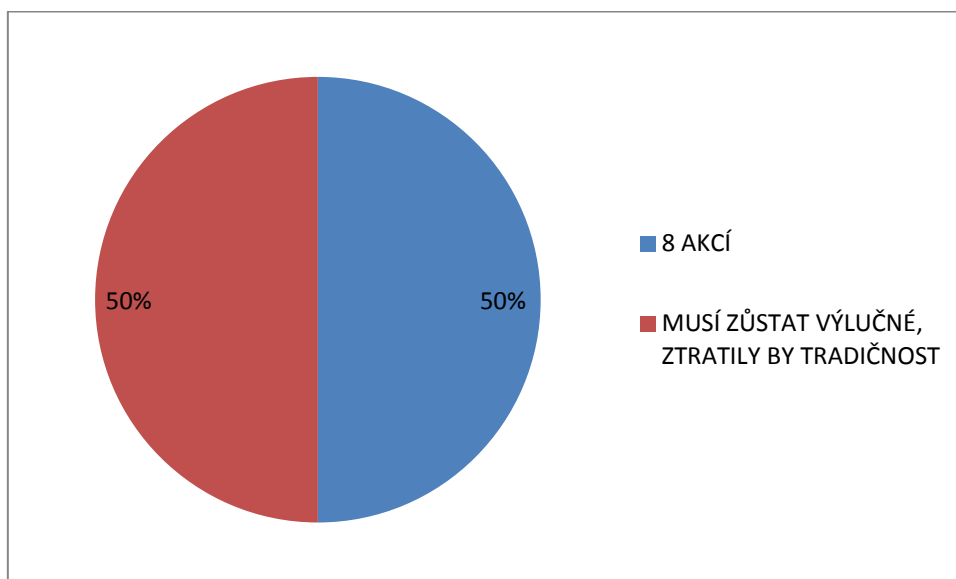
Zdroj: Vlastní práce autora

5. Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a ano/spíše ano, můžete prosím napsat počet těchto akcí?

Následující graf ukazuje počet akcí u respondentů, kteří v předchozí otázce průzkumu odpověděli ano/ spíše ano. 20% z dotazovaných odpovědělo, že by byli rádi, když by se ročně konalo více akcí, které by mohli organizovat nebo kterých by se zúčastnili, tedy těch 20%, kteří odpověděli v dotazníkovém šetření ano/spíše ano.

50% by se chtělo účastnit 8 akcí za rok, ale k vidění byl i zajímavý názor, že akce by měly zůstat výlučné, jinak by ztratily kouzlo tradice, kterou si přejí členové spolku jednoznačně zachovat.

Graf 4: Navýšení počtu akcí

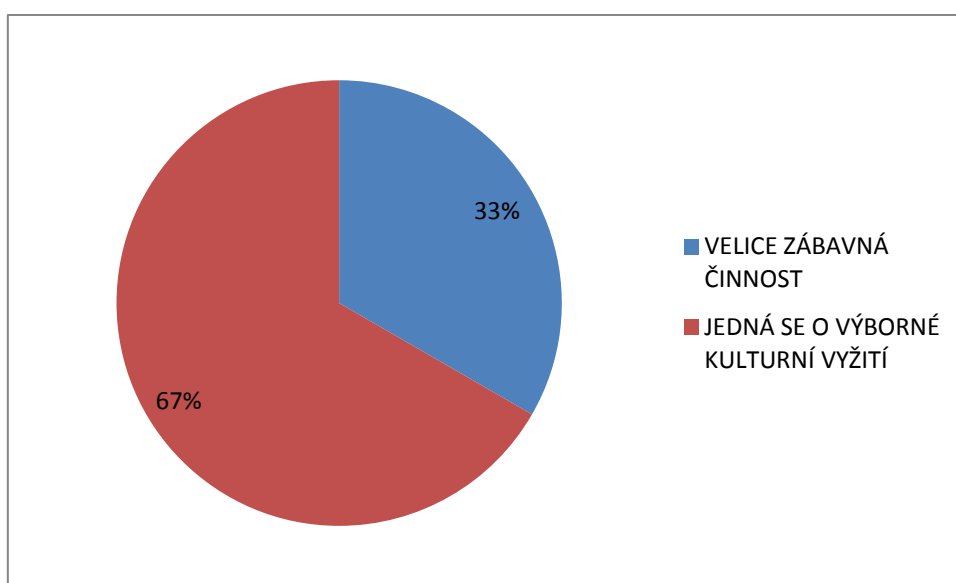

Zdroj: Vlastní práce autora

6. Jak hodnotíte samotné Sdružení přátel Hroznové kozy?

V tomto grafu se jedná o to, jak vůbec hodnotí Spolek přátel Hroznové kozy svou vlastní činnost ve sdružení a zda jim něco přináší. Respondenti měli na výběr z následujících možností: Velice zábavná činnost, jedná se o výborné kulturní vyžití, nic mi to nepřináší a nebo mohli do kolonky „jiné“, napsat svoje vlastní hodnocení. Většina zvolila možnost, že se jedná o výborné kulturní vyžití.

Graf 5: Hodnocení Sdružení přátel Hroznové kozy

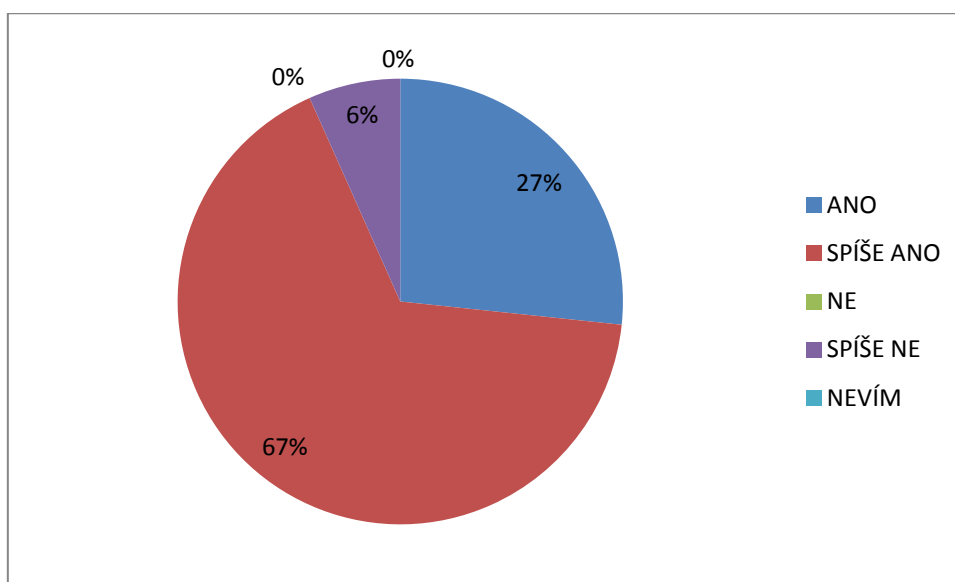
Zdroj: Vlastní práce autora

7. Máte pocit, že některá sdružení podporuje Beseda/město Znojmo více než sdružení Hroznová koza?

Následující graf zobrazuje vztah, kdy respondenti hodnotili, zda město Znojmo podporuje některá sdružení více, než právě Spolek přátel Hroznové kozy. Na výběr měli z těchto možností: Ano, Spíše ano, Ne, Spíše ne, Nevím.

Většina dotazovaných odpověděla spíše ano, tedy že si myslí, že jsou sdružení, která mají větší podporu než jejich. V následující otázce je popsáno, o která sdružení a z jaké oblasti se jedná.

Graf 6: Podpora jiných spolků

Zdroj: Vlastní práce autora

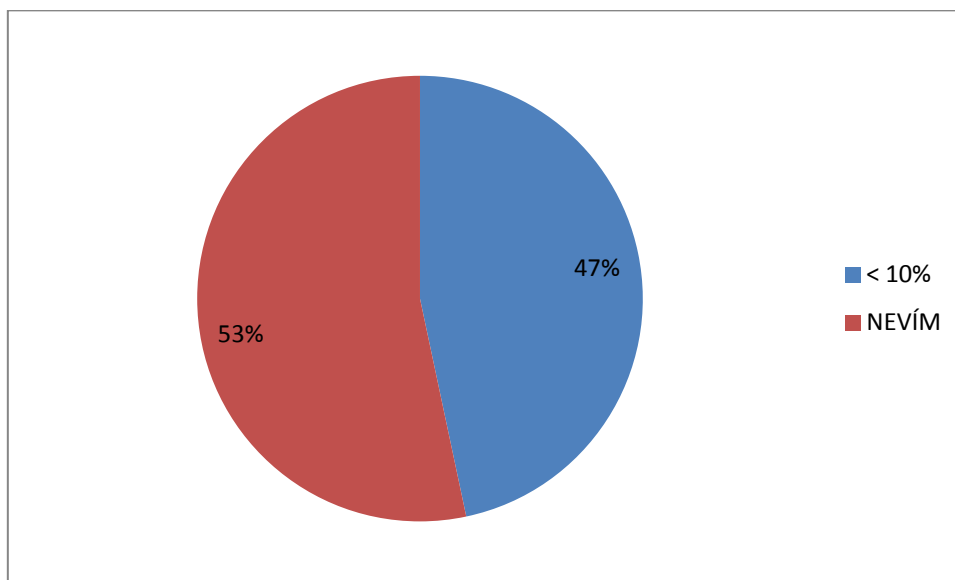
8. Pokud jste na předchozí otázku odpověděl/a ano/spíše ano, můžete prosím napsat, o které sdružení se jedná?

Tato otázka přímo navazuje na otázku předchozí a dotazníkové šetření se na tomto místě zaměřuje na fakt, jestli mají členové Spolku přátel Hroznové kozy pocit, že některé spolky jsou podporovány více, než právě jejich zmiňovaný. V dotazníkovém šetření odpověděla naprostá většina respondentů, že ze strany města Znojma se jedná spíše o podporu sportu, další z respondentů odpověděli, že se jedná o všechny sportovní aktivity, kopanou a obecně jde o podporu sportovních organizací a spolků.

9. Kolik procent z rozpočtu města Znojma jde na podporu Vašeho spolku?

Další z otázek cílila na finanční oblast, ze které je spolek podporován. Většina členů spolku odpověděla, že neví, kolik procent jde na jejich podporu z rozpočtu města Znojma a další část členů uváděla, že se jedná o méně jak 10% z rozpočtu.

Graf 7: Finanční podpora z rozpočtu města Znojma

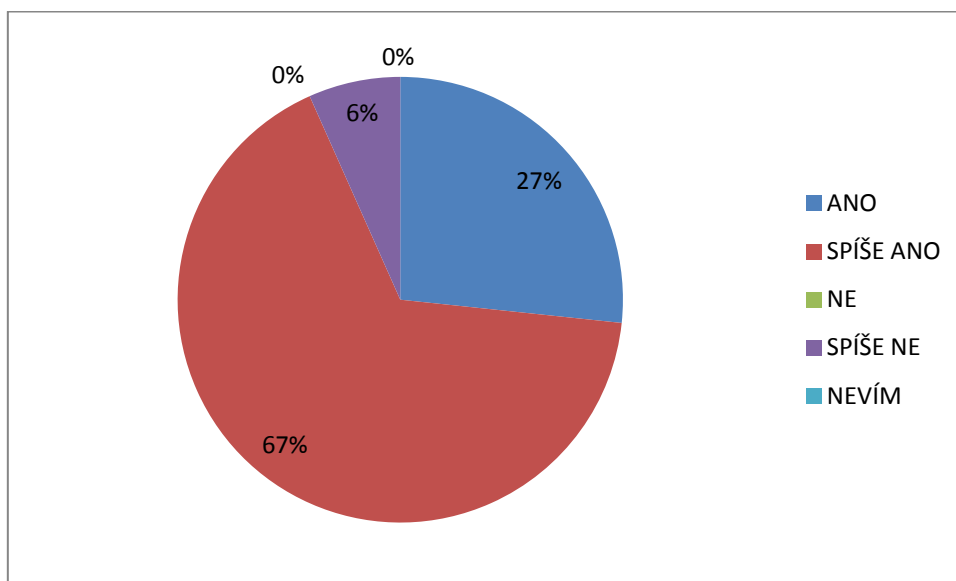

Zdroj: Vlastní práce autora

10. Jste s touto finanční podporou spokojen/a?

Výše položená otázka navazuje na otázku č. 9 a zjišťuje tak, jestli jsou členové spolku spokojeni s finanční podporou, která je menší než 10% z rozpočtu Znojenské Besedy. Průzkum překvapivě ukázal, že většina respondentů je s takovou podporou spokojena a nestojí o navýšení této podpory.

Graf 8: Spokojenost s finanční podporou

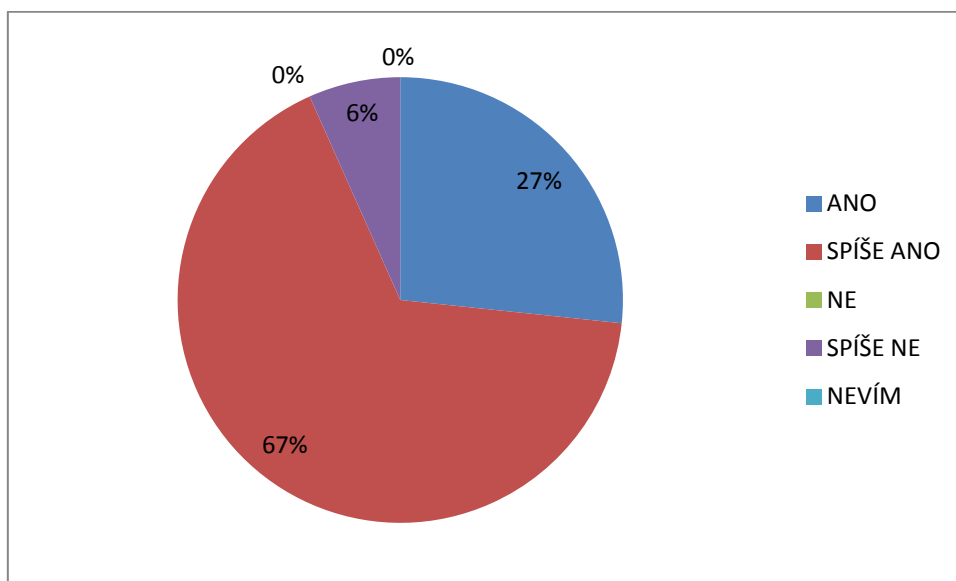

Zdroj: Vlastní práce autora

11. Je návštěvnost při akcích Spolku přátel Hroznové kozy vysoká?

V dalším grafu jsou zpracovány odpovědi, které se týkají počtu návštěvníků akcí, které jsou organizovány Spolkem přátel Hroznové kozy. 67% respondentů odpovědělo, že účast na akcích pořádaných vlastním spolkem je spíše vysoká a 27% lidí uvedlo, že se jedná o vysokou účast.

Graf 9: Návštěvnost při akcích Spolku přátel Hroznové kozy

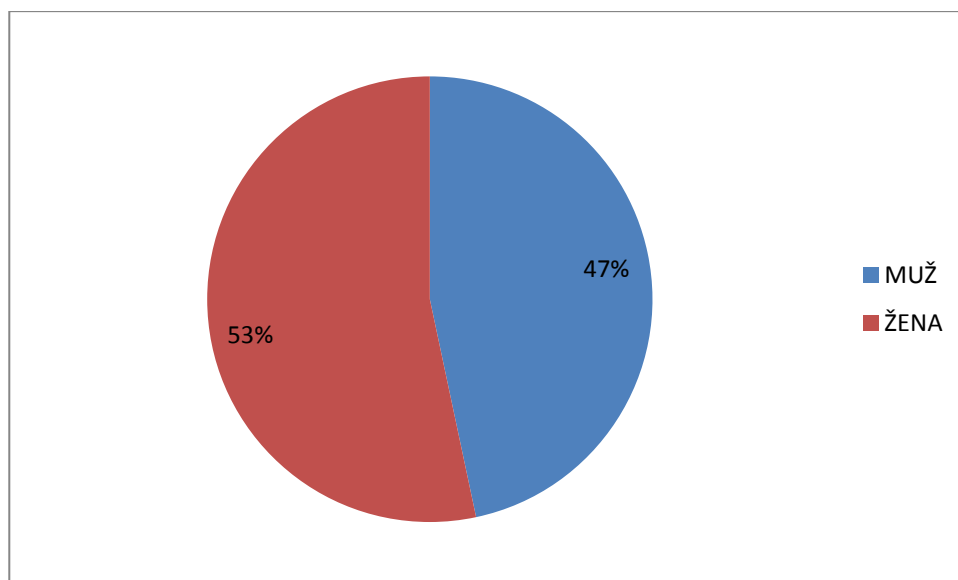

Zdroj: Vlastní práce autora

12. Vaše pohlaví?

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že průzkumu se zúčastnilo více žen než mužů a tento podíl je zaznamenán v následujícím grafu.

Graf 10: Pohlaví respondentů

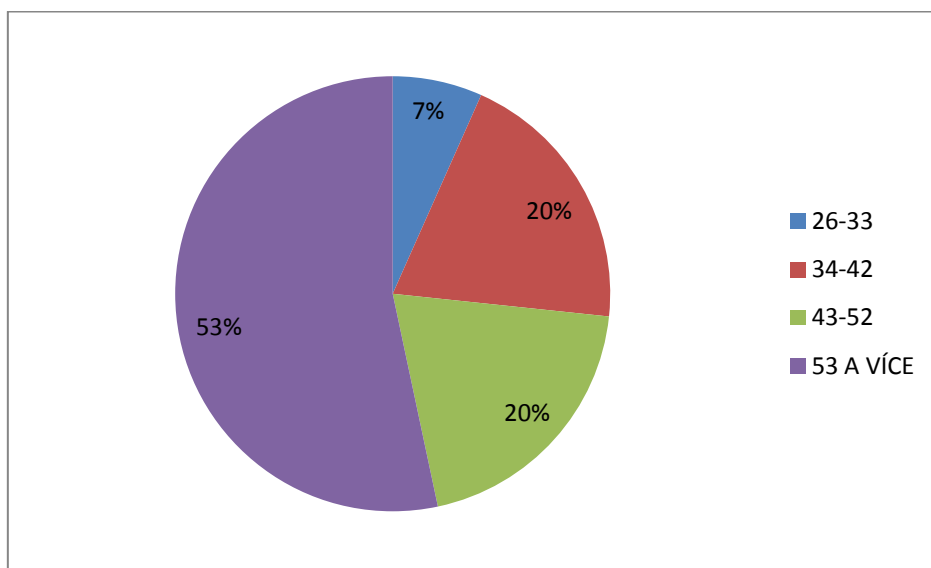

Zdroj: Vlastní práce autora

13. Kolik Vám je let?

Dotazníkové šetření pracovalo také s takovými údaji, jako je věk samotných členů Spolku přátel Hroznové kozy. Mělo za úkol zjistit věkovou skladbu členů a průzkum ukázal, že většina je starší více než 53 let a to celých 53% a v dalším hojnějším zastoupení jsou lidé mezi 34-52 věku života, což se dá vysledovat z grafu níže.

Graf 11: Věk respondentů

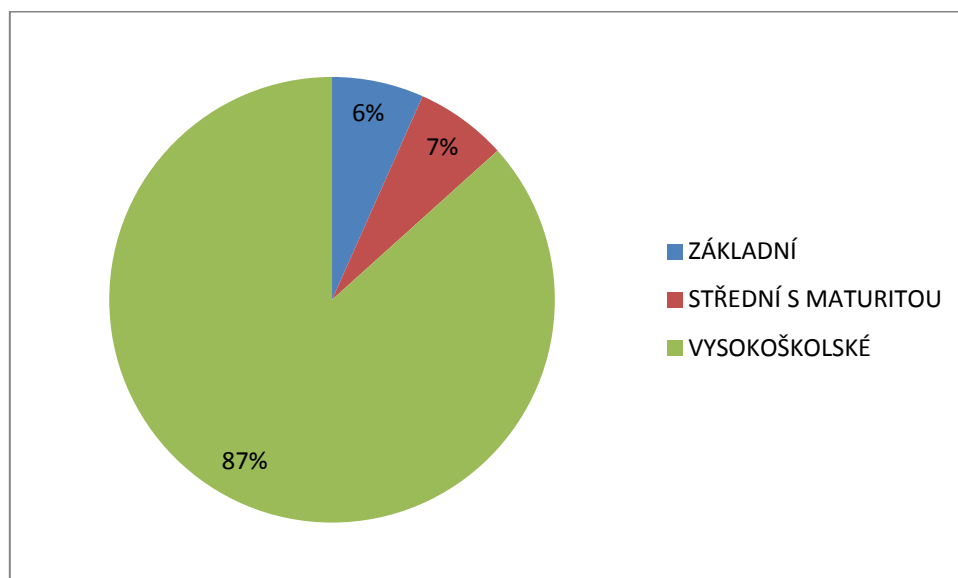

Zdroj: Vlastní práce autora

14. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Poslední otázka, která byla k řešení, se zabývala vzděláním jednotlivých členů spolku. Z grafu se dá vyčíst, že celých 87% dotazovaných má vysokoškolské vzdělání. Minimum členů má potom střední s maturitou a jen 6% má základní vzdělání.

Graf 12: Dosažené vzdělání respondentů

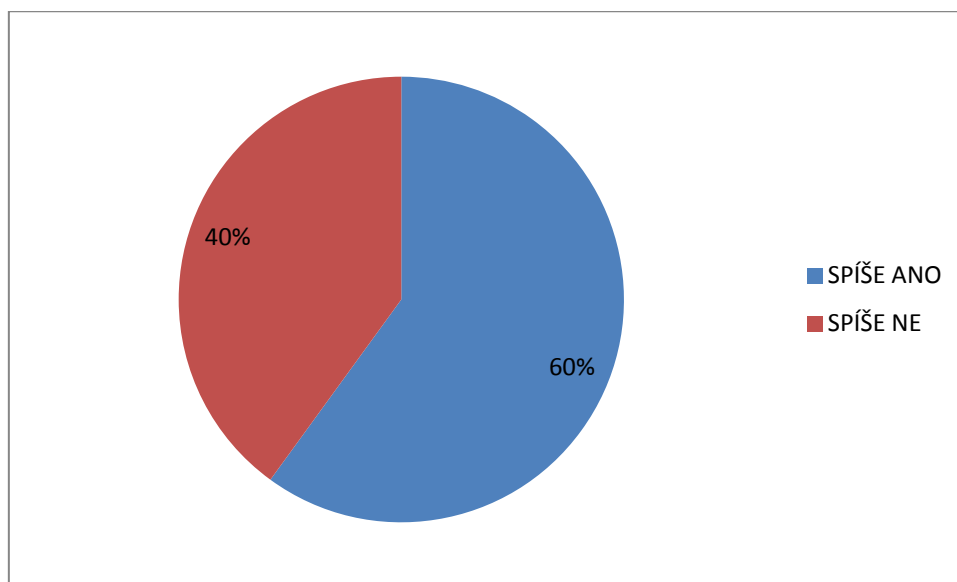
Zdroj: Vlastní práce autora

Druhá část dotazníkového šetření, rozbor otázek a zpracování grafů je hodnocen městem Znojmem- odborem kultury ve spolupráci se Znojemskou Besedou. Průzkum ukázal následující:

1. Hodnotíte spolupráci se Spolkem přátel Hroznové kozy kladně?

I v druhé části dotazníkového šetření, které bylo určeno úředníkům, byla kladena stejná otázka jako pro členy spolku a to z důvodu zjištění, zda obě strany vnímají spolupráci taktéž. Následující graf ukazuje, že 60% vnímá spolupráci spíše kladně a zbytek, což činí 40%, vnímá spolupráci na ne příliš dobré úrovni.

Graf 13: Hodnocení spolupráce se Spolkem přátel Hroznové kozy ze strany města

Zdroj: Vlastní práce autora

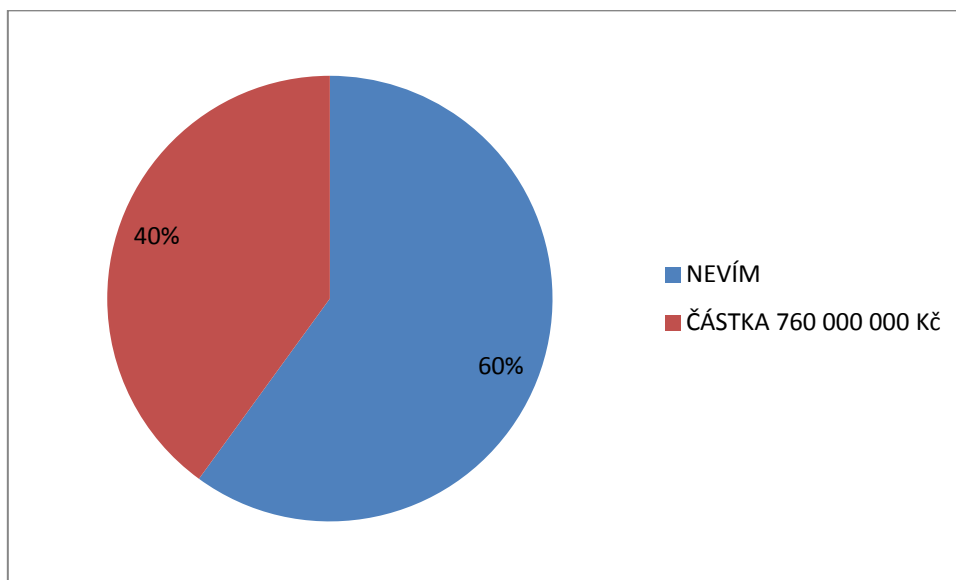
2. Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a ne/ spíše ne, můžete prosím krátce popsat důvod?

Když 40% respondentů odpovědělo, že nevnímají spolupráci se spolkem v kladném slova smyslu, tak se dále průzkum zabýval faktem, proč respondenti odpověděli právě takto a co je k takové odpovědi přiměřelo. Na rozdíl od členů spolku, kteří jednoznačně bez okolků odpověděli, z řad úředníků nebyl téměř nikdo schopný odpovědět, z jakého důvodu tak soudí a v dotazníkovém šetření byl pouze zaznamenán takový názor, že se o spolupráci nedá mluvit, tudíž se jedná o spolupráci špatnou.

3. Jaký je celkový roční rozpočet města Znojma?

Ukázalo se, že většina respondentů, která odpovídala, nevěděla přesnou částku rozpočtu, který je stanoven na tento rok. Zbytek respondentů poté odpověděl, že pro rok 2017 je schválena částka 760 000 000 Kč.

Graf 14: Celkový rozpočet města Znojma

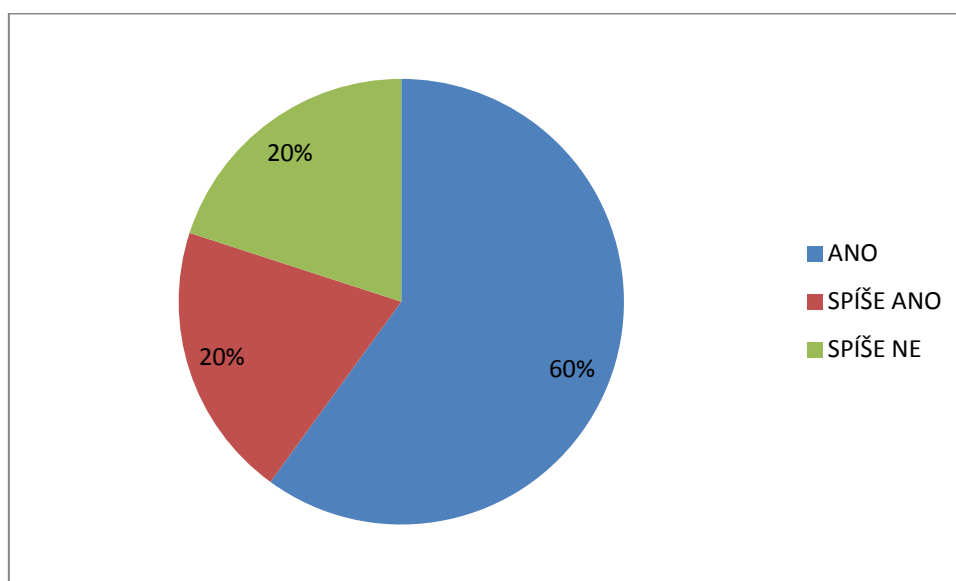

Zdroj: Vlastní práce autora

4. Stál/a byste o navýšení rozpočtu?

Z následující otázky vyplynulo, že úředníci by o navýšení rozpočtu stáli. Celých 60% respondentů zvolilo odpověď ano, dalších 20% spíše ano a zbývajících 20% odpovědělo, že spíše nestojí o navýšení rozpočtu.

Graf 15: Zájem o navýšení rozpočtu

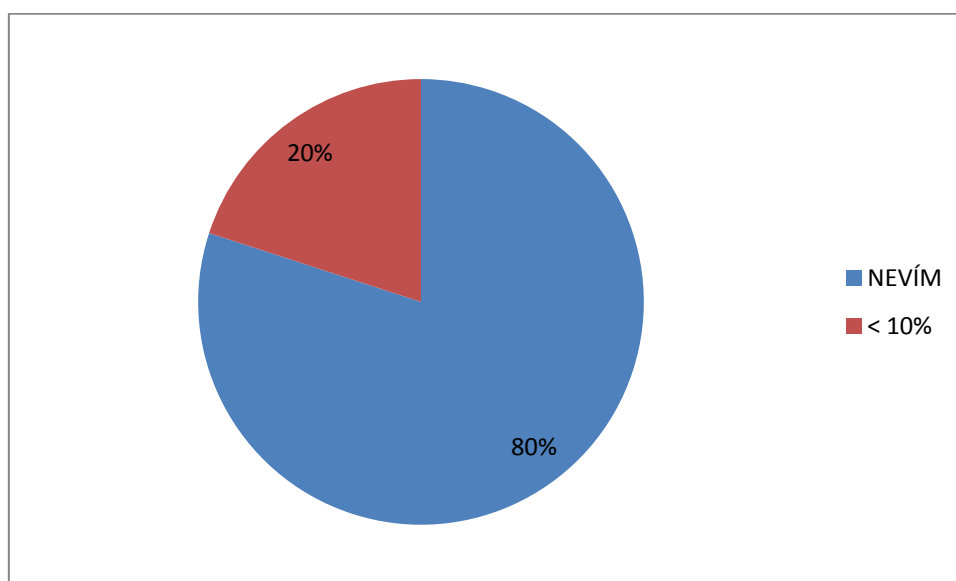

Zdroj: Vlastní práce autora

5. Kolik procent z rozpočtu Znojenské Besedy/města Znojma jde na podporu Spolku přátel Hroznové kozy?

I v této části průzkumu graf znázorňuje, kolik respondentů ví, jaký podíl jde z rozpočtu města jako finanční podpora do spolku. Pouhých 20% respondentů odpovědělo, že jde o méně než 10% z celkového rozpočtu obce a celých 80% respondentů nemělo absolutně tušení.

Graf 16: Finanční podpora ze strany města Znojma

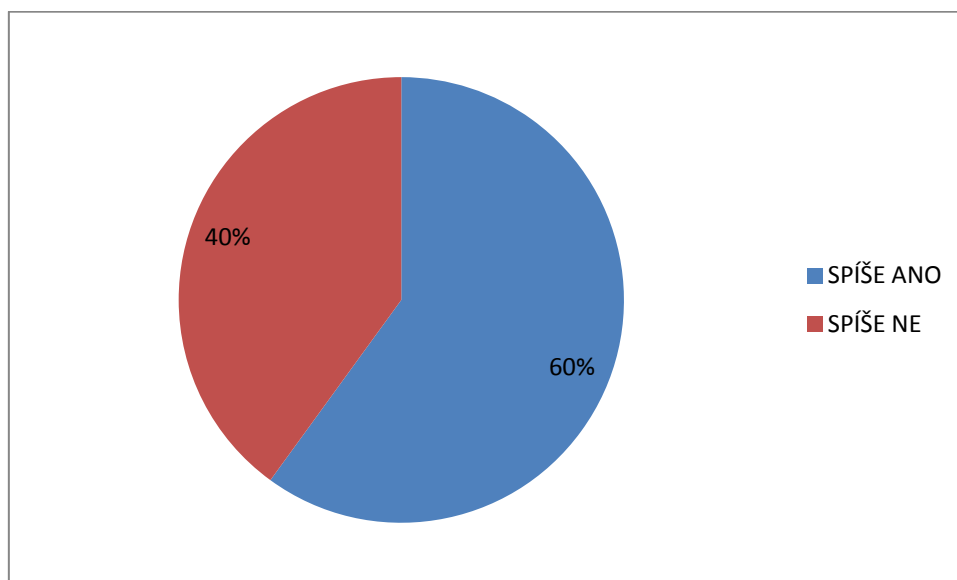
Zdroj: Vlastní práce autora

6. Máte pocit, že je Hroznová koza dobře propagovaná/že mají občané o tomto spolku povědomí?

Z následujícího grafu se dá vyčíst, jak respondenti vnímají propagaci samotného spolku. 60% odpovědělo, že si myslí, že je spolek spíše dostatečně propagován. Své místo má jak v regionálních novinách, kde se můžou obyvatelé obce a přilehlého okolí dozvědět o plánovaných akcích, tak spolek má i své facebookové stránky, brožurky. V Louckém klášteře je i místnost vyhrazená přímo pro Spolek přátel Hroznové kozy, kde se široká veřejnost může dozvědět zajímavosti spojené se spolkem.

40% potom odpovědělo, že si myslí, že spolek spíše není dostatečně podporován a bylo by tak dobré zvýšit jeho povědomí.

Graf 17: Propagace Spolku přátel Hroznové kozy

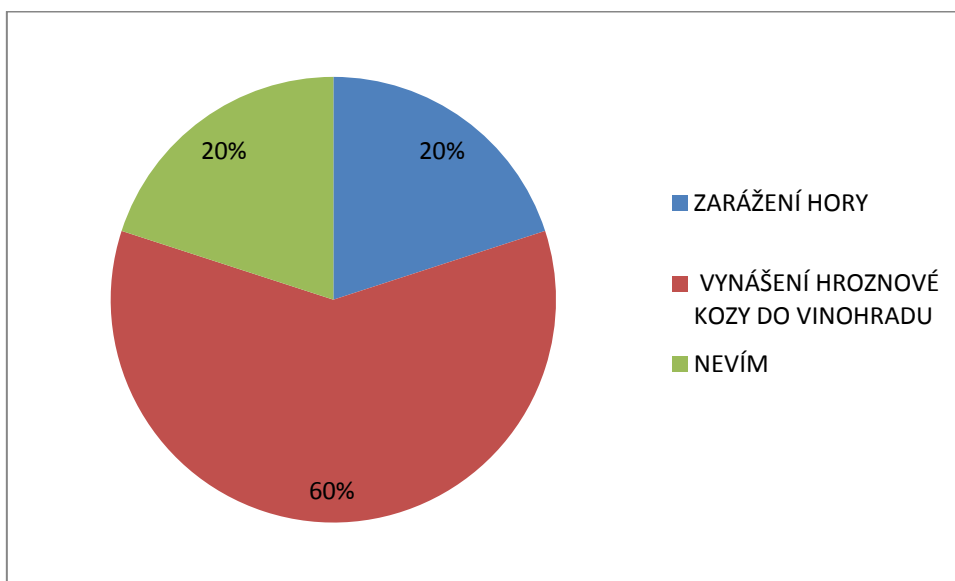

Zdroj: Vlastní práce autora

7. Jakou akci, která je pořádaná Spolkem přátel Hroznové kozy, hodnotíte za nejnavštěvovanější/ nejúspěšnější?

Za jeden rok stihne Spolek přátel Hroznové kozy více jak pět akcí, proto se dotazníkové šetření zabývalo i tím, která z akcí je hodnocena za tu vůbec nejlepší a co se týká návštěvnosti za tu nejúspěšnější. Průzkum ukázal, že 60% dotazovaných hodnotí za nejnavštěvovanější a zároveň nejúspěšnější akci Vynášení hroznové kozy do vinohradu. Druhé místo v hodnocení získala akce Zarážení hory.

Graf 18: Nejnavštěvovanější akce pořádaná spolkem

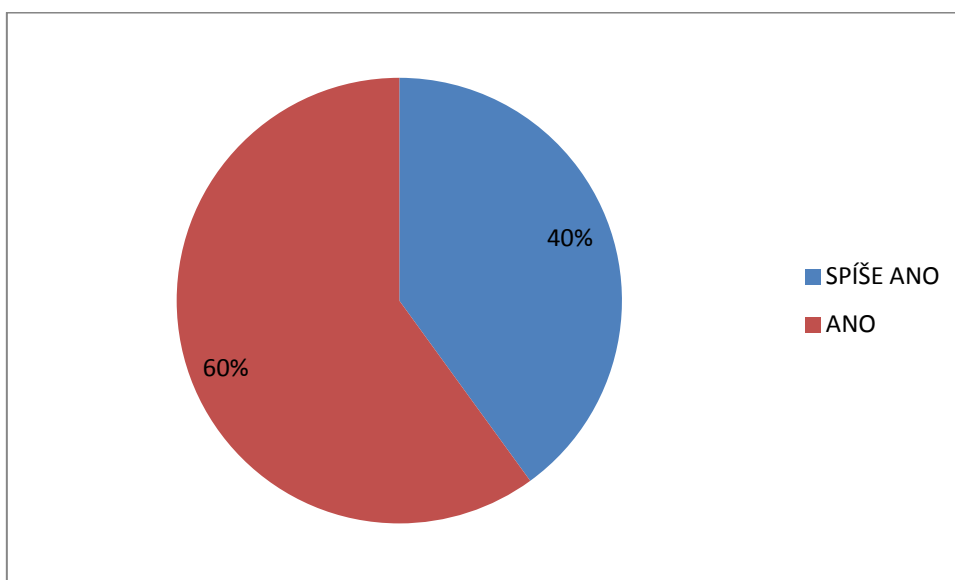

Zdroj: Vlastní práce autora

8. Jste spokojen/a s návštěvností akcí, které jsou spojeny s Hroznovou kozou?

Již z otázky č.6, kde průzkum potvrdil dostatečnou propagaci spolku, logicky vyplývá, že návštěvnost akcí, které jsou iniciovány spolkem, je vysoká a nikdo z respondentů tak neodpověděl, že by byl s návštěvností akcí nespokojen.

Graf 19: Spokojenost s návštěvností akcí

Zdroj: Vlastní práce autora

9. Pokud jste na předchozí otázku odpověděl/a ne/ spíše ne, máte návrh, který by zvýšil návštěvnost akce?

Přestože v předchozí otázce odpověděli naprosto všichni respondenti, že jsou spokojeni s návštěvností, tak stejně mají návrhy, které by zvýšily návštěvnost těchto akcí ještě o něco více.

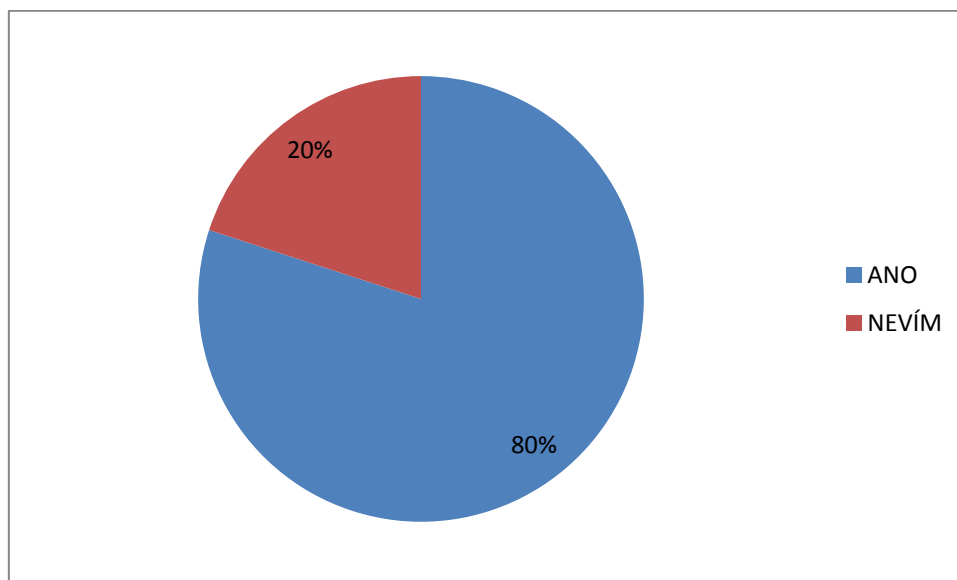
10. Pokud jste na předchozí otázku odpověděl/a ano/ spíše ano, můžete svůj návrh krátce popsat?

Návrhem, který by zvýšil návštěvnost akcí, by bylo podle jednoho z respondentů to, když by se ještě více zvýšila propagace spolku a také by bylo dobré, když by se zvýšila a zlepšila spolupráce například přes TIC ve Znojmě.

11. Podporujete i další spolky?

Dále bylo dotazníkovým šetřením zjištěno, že kromě Spolku přátel Hroznové kozy jsou městem Znojmem podporovány i další spolky. Z grafu se dá vyčíst, že 80% odpovědělo, že jsou podporovány i další sdružení, 20% potom odpovědělo, že neví, jestli k takové podpoře dochází.

Graf 20: Podpora dalších spolků

Zdroj: Vlastní práce autora

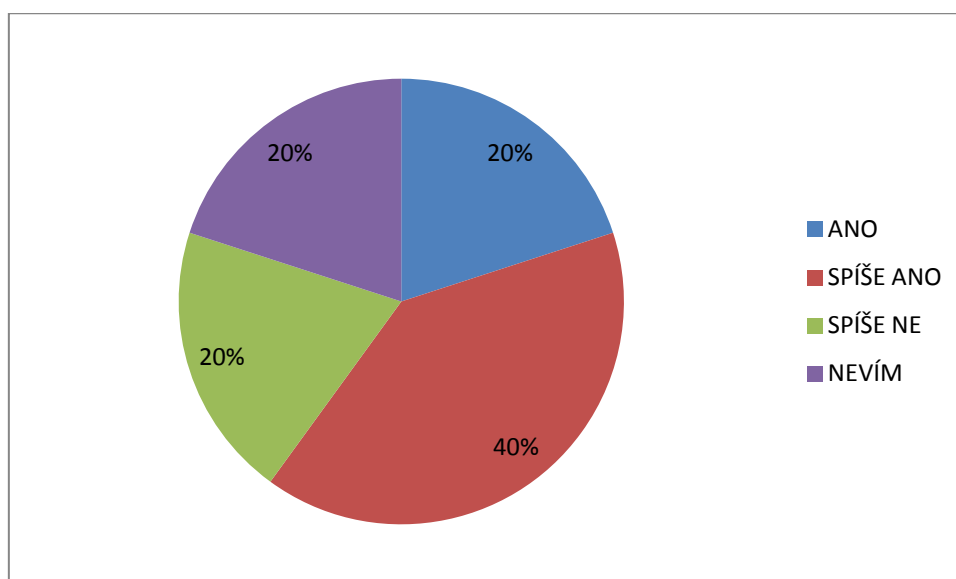
12. Pokud ano, o které se jedná?

Většina respondentů odpověděla, že výčet spolků a sdružení, které jsou městem podporovány, je opravdu široký, ale jedná se zejména o několikrát zmiňované sportovní spolky, vinařské jako je například VOC, kulturní, společenské a mnoho dalších

13. Chcete se i nadále věnovat takové spolupráci?

Poslední otázka, která byla pomocí dotazníkového šetření zjišťovaná, byla taková, jestli i nadále hodlají úředníci podporovat občanskou společnost obecně a jestli nadále stojí o takovou spolupráci. Ukázalo se, že 60% chce i nadále v této spolupráci pokračovat.

Graf 21: Zájem o pokračování ve spolupráci

Zdroj: Vlastní práce autora

4.3 Návrhová část

V této části stanoví bakalářská práce návrhy, které mohou vést ke zlepšení spolupráce mezi členy občanské společnosti Spolku přátel Hroznové kozy a mezi veřejnou správou zastupovanou Znojenskou Besedou a odborem kultury města Znojma.

Dotazníkové šetření ukázalo, že většina respondentů nebo-li členů Spolku přátel Hroznové kozy, není spokojena se spoluprací s veřejnou správou. Po hlubším průzkumu bylo zjištěno, že komunikace odboru kultury směrem ke spolku není na dostačující úrovni a ke spolku se chová odtažitě. Následně se ukázalo, že mnohem větší podpory se dostává sportovním spolkům. Zde se nabízí položit si otázku, proč se stále kultuře nedostává tolik pozornosti jako již zmiňovanému sportu. Proto jsou navrhována následující opatření:

Návrh č. 1: Pravidelná setkání veřejné správy a občanské společnosti

- Jedním z návrhů ke zkvalitnění komunikace a spolupráce mezi spolkem a odborem kultury by bylo to, když by se každé dva měsíce sešel zástupce z odboru určený k jednání jen s malou částí členů spolku nebo s jedním členem spolku, který by byl zvolen většinou a zastupoval spolek navenek a projednali by tak veškeré potřebné náležitosti k tomu, aby komunikace fungovala bez problémů. Délka trvání by se mohla stanovit na jednu hodinu a mohli by zde vyřešit takové věci jako je udělování finanční podpory, návštěvnost akcí, dále bylo průzkumem také zjištěno, že odbor má averzi k určitým členům Spolku přátel Hroznové kozy a k některým spolkům obecně. Zde by se měli domluvit na tom, jestli opravdu dochází k takové skutečnosti, tak by se neměla odrážet v pracovních záležitostech a řešit takové věci pouze na soukromé úrovni.

Co se týká špatné komunikace s městem, tak můžu potvrdit, že při psaní mé práce nebyla komunikace ze strany města přívětivá. Dotazníkové šetření, které probíhalo mezi úředníky, nebylo nějak zvlášť z hlediska vyplnění časově náročné, a i přesto se takového průzkumu zúčastnilo jen minimum respondentů nutných pro získání relevantních informací a i přes opětovné žádosti o pomoc při psaní práce, vyplněním již zmíněných dotazníků nebyla komunikace přívětivá.

Návrh č. 2: Formulář k zaznamenávání návrhů a připomínek

- Dalším návrhem, který by mohl vést ke zkvalitnění komunikace a spolupráce mezi oběma stranami by byl formulář, který by byl přístupný na internetových stránkách města Znojma jak pro úředníky, tak pro členy spolku, kde by mohla psát své návrhy a

připomínky jak veřejná správa, tak i občanská společnost a i na základě těchto připomínek by se potom sešli na již zmiňovaných zasedáních, kde by mohli z mnoha dalších projednávaných záležitostí začlenit právě i připomínky a návrhy z formuláře.

Návrh č. 3: Schránka na názory a připomínky samotných občanů

- Dobré by bylo i to, když by připomínky mohli vznášet i samotní občané, kteří by tak pomohli v dalším kvalitním vývoji jak spolku, tak i veřejné správě. Mohlo by se tak dít buď za pomoci formuláře prostřednictvím schránky, která by sloužila k vhazování připomínek či naopak pochval, v čem se obou stranám daří. Jedna schránka by se mohla nacházet v Louckém klášteře v salonku Spolku přátel Hroznové kozy a druhá na Městském úřadě ve Znojmě. Myslím si, že i názor třetí nezávislé strany by mohl pomoci v řešení určitých situací.

Podle výše zmíněných názorů by mohlo dojít k efektivní a kvalitní spolupráci mezi veřejnou správou a občanskou společností, což bylo cílem bakalářské práce.

5 ZÁVĚR

Bakalářská práce pracovala s dotazníkovým šetřením, kde se zabývala spoluprací veřejné správy a občanské společnosti v oblasti kultury na zkoumaném vzorku ve městě Znojmě. Konkrétně byla zkoumána spolupráce se Znojemskou Besedou a městem Znojmem- odborem kultury a Spolkem přátel Hroznové kozy. Bakalářská práce cílila na oblast spolupráce a komunikace mezi zmíněnými subjekty, což jsou úředníci na jedné straně, a na straně druhé se jedná o členy spolku a navrhla tak opatření, která by mohla v budoucnu zkvalitnit komunikaci mezi městem Znojmem a Spolkem přátel Hroznové kozy.

Bakalářská práce zjistila, že úroveň komunikace, na které se pohybují tyto dvě protichůdné strany kulturní společnosti ve Znojmě, není dostačující a potvrdila tak původní tezi. Během práce při dotazníkovém šetření bylo vynaloženo celkem dost úsilí ke zjištění informací, které nebylo snadné získat. Bylo překvapivé, že komunikace ze strany města Znojma byla na špatné úrovni. Po takovém průzkumu, kdy byla zjištěna následující fakta, bylo zapotřebí navrhnout řešení, kde si zástupci veřejné správy se zástupci občanské společnosti vyjasní, jakým směrem by se měla jejich spolupráce ubírat a jedině tak dojít ke kvalitní spolupráci.

Návrhová část došla k takovému závěru a opatření, kdy by se jednalo především o pravidelná setkání zástupců spolku a zástupců z řad úředníků, kde by si mohli vzájemně sdělovat připomínky, které mají k dění ve spolku a k akcím, které se konají pod jejich vedením, vyměnit si při takových setkáních názory a společně tak najít kompromis. Takto může dojít k žádoucím změnám, které byly cílem bakalářské práce.

Při psaní této práce a při průzkumu, který byl proveden, byl zjištěn nebo a potvrzen fakt, že oblast kultury není lidmi stále vnímána natolik významně, jak by si zasluhovala, přitom kultura formuje naši společnost a stojí za to jí přikládat velký význam a důležitost, kterou v sobě nese. Z výše zjištěných skutečností se dá usoudit, že Spolek přátel Hroznové kozy se právě přesně snaží zapojit stále více občanů do dění v oblasti kultury v našem regionu, což se mu daří. Proto se bakalářská práce domnívá, že je důležité, aby spolupráce mezi veřejnou správou a občanskou společností byla na kvalitní úrovni a posouvala se směrem kupředu, protože kultura je odrazem samotných občanů, posouvá je vpřed a stojí za to, přiřadit jí důležitost, ve které se promítá historie jejich země.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. ALMOND, Gabriel A., SIDNEY Verba, 1989*(1963), *The Civic Culture. Political Attitudes and Democracy in Five Nations.** Newbury Park: Sage Publications
2. BALÍK, Stanislav. *Komunální politika*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 256 s. *Obce, aktéři a cíle místní politiky* (Grada). ISBN. 978-80-247-2908-4.
3. BLAHOŽ, Josef, BALAŠ, Vladimír, KLÍMA, Karel. *Srovnávací ústavní právo*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 520 s. ISBN. 978-80-7478-687-7.
4. ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v kolábním politickém prostoru*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 240 s. *Specifika politického života v obcích ČR* (Grada). ISBN. 978-80-247-3061-5
5. ČOPÍK, Jan. *Proměny a kontinuita české komunální politiky*. 1. vyd. Scriptorium, 2014, 320 s. *Územní samospráva v nové době (1850-210)* (Scriptorium). ISBN. 978-80-87271-89-6.
6. HAKLOVÁ, Jana, KUŠ Petr. *Vstupní vzdělávání zastupitelů je třeba dále aktualizovat. Odborný časopis pro veřejnou správu: Moderní obec*. Vydavatel: Praha, roč. 16, č. 11, s. 37. ISSN 1211-0507
7. HEGER, Vladimír. *Komunikace ve veřejné správě*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 256 s. *Žurnalistika a komunikace* (Grada). ISBN. 978-80-247-3779-9.
8. JENÍK, Zdeněk, KREJČÍ, Jaroslav. *Česká občanská společnost a modely demokracie v 21. Století*. 1. vyd. Krnov: Cesta světla Krnov, 2003, 225 s. ISBN. 80-902981-4-1.
9. KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice*. 1. vyd. Praha: Leges, 2012, 240 s. *Praktická příručka s judikaturou* (Leges). ISBN. 978-80-87576-28-1.
10. KOLEKTIV AUTORŮ. *Kontrolní mechanismy fungování veřejné správy*. 2. vyd. Olomouc: Periplum, 2009, 384 s. ISBN. 978-80-86624-50-1.
11. KOLEKTIV AUTORŮ. *Obec*. 1. vyd. Praha: ISV, 1996, 392 s. *Postavení, správa, činnost* (ISV). ISBN. 80-85866-19-6.
12. MALÍŘ, Jiří. *Občanská společnost na Moravě*. 1. vyd. Matice moravská, 2014, 488 s. *Spolky, strany, elity* (Matice moravská). ISBN. 978-80-87709-06-1.
13. MÜLLER, Karel. *Češi a občanská společnost*. 2. vyd. Praha: TRITON, 2003, 271 s. *Pojem, problémy, východiska* (TRITON s.r.o.). ISBN. 80-7254-387-3.
14. POMAHAČ, Richard. *Veřejná správa*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 336 s. *Beckovy mezioborové učebnice*. ISBN. 978-80-7400-447-6.
15. POTŮČEK, Martin a kol. *Veřejná politika*. 1. vyd. Praha: Slon, 2005, 396 s. ISBN. 80-86429-50-4.
16. PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. vyd. Praha: Grada, 2009, 304 s. *Teorie a praxe* (Grada). ISBN. 978-80-247-2789-9
17. SKOVAJSA, Marek a kol. *Občanský sektor*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010, 376 s. *Organizovaná občanská společnost v České republice* (Portál). ISBN. 978-80-7367-681-0.
18. TRHLÍNOVÁ KHENDRICHE, Zuzana. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. 1. Vyd. Praha: Auditorium, 2014, 234 s. ISBN. 978-80-87284-44-5.

19. *Osobnirozvoj.cz* 2015 [online]. Praha [cit. 2017-02-24]. Dostupné z:
<http://www.osobnirozvojonline.cz/vztahy/vaclav-havel-o-obcanske-spolecnosti>
20. *Znojmskabeseda.cz* 2017 [online]. Znojmo [cit. 2017-02-03]. Dostupné z:
<http://www.znojmskabeseda.cz/znojmska-beseda/historie/>

7 SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK

Graf 1: Hodnocení spolupráce s městem Znojmem.....	34
Graf 2: Počet akcí pořádané Spolkem přátel Hroznové kozy	35
Graf 3: Hodnocení zájmu o více akcí	36
Graf 4: Navýšení počtu akcí.....	37
Graf 5: Hodnocení Sdružení přátel Hroznové kozy	37
Graf 6: Podpora jiných spolků	38
Graf 7: Rozpočet města Znojma	39
Graf 8: Spokojenost s finanční podporou.....	40
Graf 9: Návštěvnost při akcích Spolku přátel Hroznové kozy.....	40
Graf 10: Pohlaví respondentů	41
Graf 11: Věk respondentů	42
Graf 12: Dosažené vzdělání respondentů	42
Graf 13: Hodnocení spolupráce se Spolkem přátel Hroznové kozy	43
Graf 14: Celkový rozpočet města Znojma	44
Graf 15: Zájem o navýšení rozpočtu.....	45
Graf 16: Finanční podpora ze strany města Znojma	45
Graf 17: Propagace Spolku přátel Hroznové kozy	46
Graf 18: Nejnavštěvovanější akce pořádaná spolkem	47
Graf 19: Spokojenost s návštěvností akcí.....	47
Graf 20: Podpora dalších spolků.....	48
Graf 21: Zájem o pokračování ve spolupráci	49

8 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Dotazník pro úředníky

Příloha č. 2: Dotazník pro členy spolku

Příloha č. 3: Založení, rozvoj a činnost Znojemské Besedy

Příloha č. 1: Dotazník pro úředníky

Dobrý den,

jsem studentkou třetího ročníku Soukromé vysoké školy ekonomické ve Znojmě a ráda bych Vás poprosila o vyplnění dotazníku, který slouží jako podklad k mé bakalářské práci na téma Spolupráce veřejné správy a občanské společnosti v oblasti kultury – případová studie města Znojma. Konkrétně mě zajímá spolupráce občanského sdružení Hroznová koza a Znojemská Beseda.

Dotazník je anonymní a jeho vyplnění Vám zabere jen pár minut. Předem bych Vám chtěla poděkovat za čas strávený nad tímto dotazníkem. Vaše odpovědi mi velice pomůžou v dalším studiu.

Vámi vybranou odpověď prosím zakroužkujte.

1. Hodnotíte spolupráci se Spolkem přátel Hroznové kozy kladně?
Ano
Spíše ano
Ne
Spíše ne
Nevím
2. Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a ne/ spíše ne, můžete prosím krátce popsat důvod?
3. Jaký je celkový roční rozpočet Znojemské Besedy/města Znojma?
4. Stál/a byste o navýšení rozpočtu?
Ano
Spíše ano
Ne
Spíše ne

Nevím

5. Kolik procent z rozpočtu Znojemské Besedy/města Znojma jde na podporu Spolku přátel Hroznové kozy?

<10%

10% - 20%

20% - 30%

30% - 40%

Nevím

6. Máte pocit, že je Hroznová koza dobře propagovaná/že mají občané o tomto spolku povědomí?

Ano

Spíše ano

Ne

Spíše ne

Nevím

7. Jakou akci, která je pořádána Spolkem přátel Hroznové kozy hodnotíte za nejnavštěvovanější/ nejúspěšnější?

8. Jste spokojen/a s návštěvností akcí, které jsou spojeny s Hroznovou kozou?

Ano

Spíše ano

Ne

Spíše ne

Nevím

9. Pokud jste na předchozí otázku odpověděl/a ne/ spíše ne, máte návrh, který by zvýšil návštěvnost akce?

Ano

Spíše ano

Ne

Spíše ne

Nevím

10. Pokud jste na předchozí otázku odpověděl/a ano/ spíše ano, můžete svůj návrh krátce popsat?

11. Podporujete i další spolky?

- Ano
- Spíše ano
- Ne
- Spíše ne
- Nevím

12. Pokud ano, o které se jedná?

13. Chcete se i nadále věnovat takové spolupráci?

- Ano
- Spíše ano
- Ne
- Spíše ne
- Nevím

Příloha č. 2: Dotazník pro členy spolku

Dobrý den,

jsem studentkou třetího ročníku Soukromé vysoké školy ekonomické ve Znojmě a ráda bych Vás poprosila o vyplnění dotazníku, který slouží jako podklad k mé bakalářské práci na téma Spolupráce veřejné správy a občanské společnosti v oblasti kultury – případová studie města Znojma. Konkrétně mě zajímá, spolupráce občanského sdružení Hroznová koza a znojmská Beseda.

Dotazník je anonymní a jeho vyplnění Vám zabere jen pár minut. Předem bych Vám chtěla poděkovat za čas strávený nad tímto dotazníkem. Vaše odpovědi mi velice pomůžou v dalším studiu.

1. Hodnotíte spolupráci s Besedou/městem Znojmem kladně?
Ano
Spíše ano
Ne
Spíše ne
Nevím

2. Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a ne/spíše ne, můžete prosím krátce popsat důvod a co byste případně chtěl/a změnit?

3. Kolik akcí stihne Spolek přátel Hroznové kozy za rok?
1
2
3
4
Více jak 5

4. Měli byste zájem o více akcí?

Ano
Spíše ano
Ne
Spíše ne
Nevím

5. Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a ano/spíše ano, můžete prosím napsat počet těchto akcí?

6. Jak hodnotíte samotný Spolek přátel Hroznové kozy?
Velice zábavná činnost
Jedná se o výborné kulturní vyžití
Nic mi to nepřináší
Jiné.....

7. Máte pocit, že některá sdružení podporuje Beseda více než Spolek přátel Hroznové kozy?
Ano
Spíše ano

Ne
Spíše ne
Nevím

8. Kolik procent z rozpočtu města Znojma jde na podporu Vašeho spolku?

>10 %
10% - 20%
20%- 30%
30%- 40%
Nevím

9. Jste s touto finanční podporu spokojen/a?

Ano
Spíše ano
Ne
Spíše ne
Nevím

10. Je návštěvnost při akcích Hroznové kozy vysoká?

Ano
Spíše ano
Ne
Spíše ne
Nevím

11. Vaše pohlaví?

Muž
Žena

12. Kolik Vám je let?

18-25
26-33
34-42
43-52
53 a více

13. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Základní
Střední odborné bez maturity
Střední s maturitou
Gymnázium
Vysokoškolské

Příloha č. 3: Založení, rozvoj a činnost Znojemské Besedy

Založení, rozvoj a činnost "Besedy znojemské"

Již před r. 1870 bylo z mnohých stran vyslovováno přání, aby Slované znojemští zařídili pro sebe a okolí spolek ku vzájemné zábavě a vzdělávání úduv, jakož i ku povznášení a rozšíření vědomostí obchodnických, hospodářských a průmyslových.

Konečně se k tomu odvážili někteří vlastenci z města a z okolí, utvořili zakládající družstvo, ve kterém se nalézali: Pp. Jan Vlk, Moric Příborský, Ferd. Petertill, Jan Čáp, Dr. Alex. Rzeha a Ant. Navrátil, sepsali stanovy dané ve Znojmě 28. února 1870. a předložili je vys. c. kr. místodržitelství v Brně, od něhož výnosem ze dne 20. dubna 1870. č. 6447 tyto stanovy schváleny byly.

Ustavující valná hromada konala se dne 17. července 1870. v hostinské zahradě p. J. Jonáka ("u zlaté studně" v hořejší české ulici), a za předsednictví p. Frant. Mittnera, ředitele statku na Hrádku, muže o povznešení našeho národního života v okresu znojemském velezasloužilého, ustanoven byl tento spolek pod jménem "beseda znojemská".

Při vykonaných volbách byli zvoleni: za starostu: p. Jan Vlk, c. k. notář ve Znojmě, za místostarostu: p. JUDr. Alex. Rzeha ve Znojmě, dále za členy správního výboru:

p. Ant. Ilek, obchodník v Mikulovicích,
p. Evančín, kasír v Jevišovicích,
p. Jan Čáp, správce v Mikulovicích,
p. Frant. Mittner, ředitel na Hrádku,
p. Jan Unger, stavitel ve Znojmě,
p. Ant. navrátil, maj. tiskárny ve Znojmě,
p. Tomáš Vala, majitel domu ve Znojmě,
p. Vojt. Linhart, majitel domu ve Znojmě,
p. Moric Příborský, obchodník ve Znojmě.

Do zábavního výboru byli zvoleni:

p. Jindřich Unger ve Znojmě,
p. Ignác Nechvátal ve Znojmě,
p. Max Souček v Mašovicích,
p. Ant. Svoboda v Mikulovicích, p. Frant. Jakl ve Znojmě a
p. Henlich ve Znojmě.

Po vykonaných volbách ujal se slova starosta p. Jan Vlk a proslovil následující řeč:

Pánové!

Děkuje za důvěru mně prokázanou a slibuje, že dle svých skromných sil ku zdaru besedy účinkovati budu, prohlašuju "Besedu Znojemskou" za zřízenou.

Sbudovali jste sobě pánové tímto spolek, v němž bohdá jako ve svém domě cítiti se budeme. Počet úduv není sice dosud velký, to budiž však nám pobídkou, abychom množství nahražovali obětavostí a účinností.

Neměli jsme dosud spolku a rostli jsme, na nás bude nyní záležeti, aby nás přibývalo, aby vlastenecké smýšlení a uvědomění národní se budilo a šířilo.

Láska k vlasti a k národu, mezi námi upřímnost, vespólná laskavost, shovívavost a svornost učiní nám místo toto milým, budeme zde za doby tísně u srdcí upřímných soukmenovcův nalézati útěchy, v dobách radostných budeme mět kde a s kým sdíleti city radosti.

Pohlédněme zpět do dějin národa našeho! Na počátku tohoto století byla tak nepatrná hromádka uvědomělých a vlastenecky smýšlejících Čechů v zemích našich, že v jedné schůzi těchto mužů v Praze učiněn byl výrok žertovný sice avšak významný: "Kdyby teď náhodou strop této sednice na nás spadnul, a nás zabil, zabiti by byli všickni Češi." - A teď? Nyní kdyby se jal někdo ubíjet Čechů, trhal, bořil, hroutil by se stát!

S hrdostí Pánové pravím: Náležíme národu, který s málem sil veliké ve světě vykonal již věci. - Toto vědomí bude nás sílit a síly naše tužit. Nezapomeneme sice nikdy, že žijeme ve městě, jehož obyvatelstvo jest z části nám nepříznivé, avšak též vždy budeme mět na mysli, že nalázáme se na půdě, kteráž náleží Markrabství Moravskému a Markrabství Moravské že jest předním údem koruny Svato-Václavské. Na zdar!

Členů čítala "beseda" již při této první valné hromadě 20 takládajících, 35 činných a 39 přispívajících, tedy úhrnem 84, a dostoupil počet tento jednak osobním přičiněním jednotlivců, jednak rozesláním tištěného provolání po celém okolí znojenském brza výše mnohem značnější.

Horlivost a obětavost tehdejších zakladatelů a vůbec oudů byla vší chvály hodna. Pro "besedu" najaty místnosti v hostinci u p. Jonáka i se zahradou za roční plat 200 zl., kdež také "beseda" až do r. 1881 vytrvala.

Jakým způsobem pak "beseda" svým úkolům ve stanovách vytčeným dostáti se snažila, patrnó již ze zprávy jednatelské přednesené při druhé valné hromadě dne 5. února 1871, ze kteréž uvedeno budiž následující:

"..... Že se mnohému přání zařízení "besedy" vyhovělo, ukázalo se hojným přihlášením se údův, navzdor tomu, že mnohým, kteří by rádi údy spolku našeho se stali, zabraňuje společenské postavení hlásiti se ku svým, ježto se obávají, že by u mnohých osobností, kteří na jich osud vliv mají, sobě tím uškodili

Okolnosti nedopouštěly toho, aby spolek náš hned na všechny strany činnost svou rozvínoval, a obmezil se ve svých počátcích na to, že poskytuje údům svým zábavu, by společenským svým působením příchynlost a důvěru sobě získal.

Zařizeny jsou zábavy taneční s deklamacemi a provozováním žerovných výstupů a žertovné loterie, zařídilo se vkusné divadlo, v němž se čtyry představení s úspěchem pánům údům psokytly; uspořádána na nový rok společná sanice a konečně 29. ledna 1871 taneční věneček, kterýž též obecné pochvale se těšil.

Nyní, když spolek již v obecnou známost vešel, ve společenský život sám se uvedl a síly potřebné nabyt, bude na čase, aby svou činností také na ostatní sobě vytknuté obory rozšířil, by se i obchodnický a hospodářský výbor vyvolil a svou činností započal ...

Kdo spravedlivě činnost "besedy" oceniti chce, musí ji přirovnati k jiným spolkům, které ač jim větší prostředky peněžité slouží, údům svým tolik neposkytly. - Jak pokladní účet vykazuje, měla "beseda" dosud příjmů 1145 zl. 81 kr.

a vydání úhrnem 828 zl. 09 kr.

zbývá čistého jmění 317 zl. 72 kr.

Kromě toho opatřila si "beseda" fortepiano za 290 zl, které zčásti z darů, z části na akcie se zakoupilo. Tento stav jmění jest na skrovné naše síly zajisté příznivý a doufejme, že svorností naší "besedě" skvělejší budoucnost připravíme a její trvání pojistíme. Na zdar! -

Dalších podrobných zpráv o činnosti "besedy" v prvním desetiletí jejího trvání (1870-1880) nelze nám

podati, protože zápisky o schůzích, jednáních a usnešeních správního i zábavního výboru a o valných hromadách se neznámými způsoby ztratily. Tolik však jest jisto a paměti starších členů zjištěno, že "beseda" působila stále a zdárně v mezích svých stanov, pečujíc vždy o zušlechťení a zábavu, povzbuzení a národní uvědomění svých členů.

Vedle toho "beseda" hned od svého počátku byla též spolkem dobročinným, poskytujíc hmotnou podporu tam, kde zhoubný rozkacený živel majetek lidský ničil, a podporujíc též národní podniky i své krajany české nešťastím postižené; na doklad toho budiž uvedeno následující: Beseda znojemská zaslala v prvních letech trvání svého následující podpory sbírkou mezi členy sebrané:

1. června 1872 redakci "Nár. Listů" pro povodní poškozené v Čechách I. sbírku ... 100 zl.

17. června 1872 k témuž účelu II. sbírku .. 86 zl.

20. srpna 1873 pro pohořelé v Třebíči .. 32 zl.

30. července 1875 pro pohořelé ve Znojmě .. 22 zl.

a v srpnu r. 1881 na shořelé národní divadlo v Praze mimo příspěvku starosty p. Jana Vlka v obnosu 100 zl. Další příspěvek sbírkou členů v obnosu .. 336 zl. 50 kr.

Mimo to podporovány společnými sbírkami i mnohé jiné podniky národní, hlavně pak školství české, a ze středu "besedy" zřízen též místní školní spolek za účelem podporování soukromé české školy a školky od ústřední matice školské ve Znojmě s nemalými oběťmi r. 1881 zřízené, a pak též místní odbor ústřední matice školské na základě stanov ze dne 19. září 1880, schválený výnosem c. k. místodržitelství ze dne 18. listopadu 1880 č. 20 882.

Zmíniti se též sluší o události velice památné a slavné, totiž o táboru za chmelencem u Jevišovic, který byl hlavně příčiněním "besedy znojemské" uspořádán dne 17. září 1871. Za příkladem četných té doby konaných táborů lidu českého v Čechách a na Moravě svolali též vlastenci z jihozápadní Moravy tábor do Jevišovic, aby tam veřejně promluvili o svých přáních a tužbách a o prostředcích, kterými by se nejen hospodářské, ale i národní a politické postavení Čechů na Moravě zlepšiti a upravití dalo. Jakožto výbor zařizující ve schůzi důvěrníků ze dne 20. srpna 1871 v místnostech besedy znojemské odbývané vyvolení jednali: p.p. Jan Vlk, c. k. notář ve Znojmě co předseda, Moric Příborský, obchodník ve Znojmě, Jan Unger, stavitel ve Znojmě, Fučík, právník z V. Mašovic co jednatel, vp. Tomáš Zvolský, farář v Jevišovicích, Moric Evančín, hraběcí důchodní v Jevišovicích, Jan Fiala, obchodník v Jevišovicích, Frant. Podveský z Únanova a JUDr. Ed. Špatinka, advokát v Mor. Budějovicích.

V ustanovený den po poledni počali se táborité po povozích a na koních sjížděti u farního kostela v Jevišovicích; ze Znojma zejména přijelo přes 20 povozů s účastníky. Průvod provázený paterou hudbou dal se městem, které bylo okrášleno prapory a nápisy, na pochod na tábořiště, kde stála tribuna ozdobená prapory a znaky českým, moravským i slezským. Když se banderia (počtem na 400-500 jezdců) s prapory a praporečky z Rouchovan, z Únanova, Černína, Bojanovic, Bihařovic aj. pak pěší průvod před i za tribunou postavili, předstoupil p. farář Zvolský, přivítal hosty, dal radost svou nad tak četnými zástupy na jevo a navrhl za předsedu c. kr. notáře Jana Vlka, za místopředsedu Dra Špatinku, kterýž návrh aklamací přijat. Na to vystoupil na tribunu zvolený předseda a poděkovav se zavedl rokování. -

Jakožto politický komisař byl přítomen p. abriel, c. k. komisař podkrajského úřadu znojemského. Přítomno bylo na 15 000-16 000 lidu z okresu znojemského, M. Budějovického, Hrotovického, Krumlovského, a i ze Želetavy a z okresu Telčského hosté se dostavili. Mezi tyto tábority se rozprodalo 500 pamětních penízků a rozdalo se 1000 výtisků písně "Kde domov můj".

Po zahájení tábora jednáno bylo o následujících otázkách:

I. Jakým způsobem dá se národní uědomělost a politické vzdělání mezi veškerým národem

rozšiřovati?

II. Jakým způsobem dá se rolníkům úvěr usnadnit?

III. Jaké jsou příčiny neshody mezi Čechoslovany a Němci, jakým způsobem daly by se tyto odstranit a smírná mysl mezi oběma těmito zjednat?

O otázce I. mluvili pp. Ferd. A. Petertill, obchodník ze Znojma a Ludvík Unger, učitel ze Mšena v čechách; o otázce II. vp. Antonín Černý, farář v Olbramkoste; o otázce III. pp. Frant Podveský, hostinský z Únanova, Jan Čáp, správce v Mikulovicích, Ferd. Petertill, obchodník ze Znojma a vp. Václav Kozmák, administrátor fary v Řeznovicích u Ivančic.

Řeči tyto byly vesměs s velkou pochvalou vyslechnuty a přijaty následující resoluce:

- My lid Moravský na táboru v Jevišovicích u Znojma shromážděný porokovavše v daných otázkách usnesli jsme se takto:

K otázce I. 1/ V národních školách ať vyučuje se všem vědomostem, jakých v obecném životě potřebí, ať se však působí i na srdce mládeže a láska k Bohu, vlasti a národu ať se vštěpuje;

2/ aby se pro náš národ jeho četnosti přiměřený počet středních i vyšších škol a nejvyšší školy zařídily;

3/ aby školy národem samým, a sice od obcí, okresních zastupitelství pak od vlády sněmu zodpovědné spravovány byly;

4/ aby se zařizovaly spolky štenářské, jenž čtením časopisů, spolky politické, které rokovaním o politických záležitostech, a tábory, které veřejnými přednáškami vědomosti o politických i jiných veřejných záležitostech rozšiřují a k lásce vlasti a národa povzbuzují.

K otázce II. 1/ V Jevišovicích budiž založena spořitelna;

2/ kontribučenský zákon budiž úplně proveden;

3/ v každé obci budiž spolek čtenářský spojený s pokračovacím během hospodářským zřízen.

K otázce III. 1/ Uváživše, že strana mezi Němci, kteréž více mohutností a zdar cizího státu nežli naši říše na srdci leží, u krajanů našich německých uvádí nás v podezření, jako bychom roboty, desátky a patrimoniální úřady zase zaváděli, většinu svobod zrušiti, říši Rakouskou rozdrobiti, jejich národnost potlačit a nad nimi panovati hodlali, že třeba jest, aby toto křivé tvrzení vyvrátilo se skutkem, a sice:

1. ať se opraví zřízení zemské na základě konstitučních práv a svobod a dá se říši, co říši patří;

2. ať se vydá zákon o národnostech, jímž se zabezpečí práva každé národnosti a potlačování jedné druhou nemožným se stane;

3. ať se zavede samospráva tím způsobem, by správa obcí a okresů do rukou lidu samého vložena byla a tak se stalo, by žádný národ druhému, nýbrž každý sám sobě panoval.

4. Chceme působiti s rozvahou a rozšafně ku zjednání smírné mysle mezi oběma národnostmi a budem za tou příčinou v tomto díle míru vládu podporovat".

Potom mluvil ještě Dr. Th. Přecechtěl, spisovatel národní z Peště, který připomenul některé doby dějin národních (Rostislava, Svatopluka, Žižky a zejména Husa).

Předseda p. Jan Vlk ukončil tábor závěrečnou řečí, v níž císaři Pánu třikrát sláva, p. ministru hrab.

Hohenwartovi, pak statečným venkovským obcím, národním městům a vlastenecké šlechtě za statečně provedený volební boj sláva provolal, což veškerým táborem hlučně opětováno bylo.

Potom zapělo celé shromáždění píseň "kde domov můj" a tábor o 6. hodině večerní skončen.

Po táboru provozovali Rouchovanští ochotníci divadlo "Faustova domácí čepička", a pak byla taneční zábava v místnostech školních.

Konečně se podotýká, že táborité od měšťanstva srdečně a střelbou uvítání jsou byli, a při táboru samém vzorný pořádek zachován byl. Značné výlohy s uspořádáním tohoto tábora spojené (ke 300 zl.) byly uhrazeny dobrovolnými příspěvky vlastenců ze Znojma a okolí.

Ještě jeden důležitý podnik sluší vytknouti, k němuž taktéž "beseda" v prvních letech svého trvání

podnět dala: jest to "vzájemná záložna ve Znojmě", zapsané společenstvo s obmezeným ručením, trvající od r. 1872., která jest s "besedou znojemskou" tím způsobem úzce spojena, že dle stanov jejích jen ten za spolčníka záložny může býti přijat, kdo se vykáže, že jest členem "besedy znojemské".

Dne 17. července 1880 oslavena památka 10 letého trvání besedy slavnostní valnou hromadou ve spolkových místnostech u p. J. Jonáka (hostinec "u zlaté studně" v hořejší české ulici) za přítomnosti 53 členů, při které byli z výboru přítomni: Starosta p. Jan Vlk, místostarosta Dr. Jan Machač, jednatel c. j. anskultant Josef Jicha, pokladník Frant. Entler, správce domu Matěj Svoboda, dále členové výboru pp. J. Macoun, Josef Jurda, Frant. Nerad a Vojt. Svoboda. Slavnostní řeč měl starosta p. Jan Vlk, který vylíčil vznik a rozvoj besedy nazval ji "táborem bojovníků válčících za právo jazyka českého a národa českého", ale zároveň také "táborem mírumilovných spolčníků, kteří zábavou a čtením ducha i srdce k národnímu smýšlení a cítění povznášeti úkolem sobě učinili".

V této slavnostní valné hromadě bylo starostovi p. Janu Vlkovi na uznání jeho velkých zásluh o spolek, jež od jeho založení stále obezřele a obětavě řídil a podporoval, věnováno v upomínku album s podobiznami členů. - Po valné hromadě bylo pak od ochotníků sehráno divadlo "Sedlák zlatodvorský" s velkým úspěchem (předseda p. Jan Vlk byl od valné hromady dne 20. dubna 1884 odbývané jmenován čestným členem "besedy znojemské").

Též ve druhém desetiletí svého trvání působila beseda zdárně a s hojným úspěchem. K tomu přispěla zejména ta okolnost, že se přestěhovala beseda od 1. listopadu 1881 do nových prostranných a úpravných místností v domě "u bílého lva" na dolním náměstí, jež byla vzájemná záložna nákladem asi 40.000 zl. vystavěla. Otevření těchto nových místností byla oslaveno skvělým plesem dne 11. února 1882, který též městským starostou Jungniklem a mnohými soudními i politickými úředníky byl navštíven. - Skvostný sál (dvorana) a prostorné jeviště přímo pro účely "besedy" zřízené pobádaly pak k častému jich používání k divadelním představením, akademiím, koncertům, tanečním i jiným zábavám, při nichž se Čechové znojemští i okolní hojným počtem shromažďovali. V besedě zavládl následkem toho život velice čilý, členů přibývalo a r. 1883 dostoupl jich počet půl druhého sta. - Besední knihovna pro lid čítající značný počet svazků, z níž členům i nečlenům knihy půjčovány, konala taktéž svoji povinnost způsobem sice méně hlučným ale neméně užitečným. Též česká soukromá mateřská škola, o níž již výše byla řeč, prospívala zdárně, jsouc hmotně podporována od jednotlivců od besedy, kde každoročně byly akademie neb divadla ve prospěch chudých školních dětí pořádány.

Z památnějších událostí po r. 1880 sluší zejména uvést:

Roku 1884 súčastnili se vlastenci a vlastenky ze Znojma a okolí hojným počtem divadelního vlaku z jihozápadní Moravy do národního divadla v Praze pořádaného.

Dne 5. června 1887 byla ve dvoraně besední odbývána schůze "Násrodní jednoty pro jihozápadní Moravu" za přítomnosti čelného a vybraného obyvatelstva i hostů z venkova, z nichž jmenovitě jmenovati sluší pp. prof. Leandra Čecha, Dra Sobotku a redaktora Bohumila Weinzettla, vesměs z Telče.

Dne 9. a 10. června 1888 byly ve dvoraně besední dva koncerty c. k. komorního virtuosa Frant. Ondříčka za spoluúčinkování pí Anny Ondříčkové-Hlaváčkové, bývalého člena opery národního divadla v Praze, a p. Karla Weise, hudebního skladatele a virtuosa na piano. Oba dva koncerty bynikaly bohatým programem, četné a byvrané obecenstvo, které namnoze až z dalekého okolí se dostavilo, plnilo po oba večery dvoranu až do posledního místa a bouřlivou pochvalou odměňovalo výkony jmenovaných umělců.

V zimních obdobích r. 1887. - 1888. pak 1888-1889 byly pořádány každý čtvrtek t. zv. literární večery,

kteřé záležely z přednášek a rozborů z literatury české a z hudebních i pěveckých produkcí jednotlivců, zejména též pěveckého odboru besedního. Tyto literární večery došly zvláště u českých paní a dívek velké oblíby a byly od nich četně navštěvovány.

Těž o tom zmíniti se sluší, že od r. 1884 v úterý masopustní vždy kosturní věneček pořádan bývá; tyto věnečky docházely vždy velké oblíby a velkého účastenství členů besedních i jich hostů.

Památným však jest nám zejména kosturní věneček pořádaný 5. března 1889, protože na něm byly provedeny "Královničky", starobylý národní tanec moravský se zpěvy. Dvaadvacet sličných dívek českých v národních oblecích zdobených národním vyšíváním velice přesně a ladně tanec ten provedly. Hlavní zásluhu o provedení "Královniček" získala si obětavá vlastenka pí Lucie Bakešová z Ořehoviček u Brna, kteréžto za to na památku album s podobenkami "královniček znojemských" věnováno bylo. -

Nemožno konečně nestěžovati sobě na to, že se se strany Němců znojemských znojemským Čechům mnohé křivdy a útisky konají, a že se nám i rovné právo upírá. Tak zejména úsilí vlastenců znojemských, aby obec soukromou českou matiční školu na obecní útraty převzala a vydržovala, rozbilo se, - ač bylo úplně oprávněné a odůvodněné, - s bezpříkladnou a nečestnou agitací Němců znojemských, kteří nátlakem i penězi, hrozbami i sliby mnoho českých dětí rodičů buď neuvědomělých, buď na Němcích závislých z české školy do německé přivedli.

Takové odpírání rovného práva a útisky i protivenství mělo však u rodičů uvědomělých za následek jen větší ještě přilnutí k mateřské řeči a k vlasti a k národu českému, a třeba měli Němci ve městě tomto číselnou i hmotnou převahu, přece bohdá se jim nikdy nepodaří český ostrov znojemský vyhladiti a nám naši mateřskou řeč vyrvati. Vždyť vedle "besedy" již ve Znojmě působí: vzájemná záložna a "místní odbor ústřední matice školské", o nichž již výše byla řeč, pak "řemeslnický spolek", "česká tělocvičná jednota sokol" a "místní odbor národní jednoty pro jihozápadní Moravu".

Svornému a zdárnému působení všech těchto spolků srdečné "nazdar"!

Ve Znojmě v měsíci září 1889.

Frant. Smrčka

